

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та
страхування

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

для підготовки бакалаврів галузі знань
«Управління та адміністрування»
за спеціальністю
«Фінанси, банківська справа та страхування»

(4 КРЕДИТИ)

Харків – 2022

УДК 336.7

Рекомендовано кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Державного біотехнологічного університету, протокол № 12 від 10 квітня 2022 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету, протокол № 5 від 29 квітня 2022 року

Рецензенти:

Гросул В.А., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та бізнесу Харківського державного біотехнологічного університету

Кащена Н.Б., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Харківського державного біотехнологічного університету

Гроші та кредит : методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань для підготовки бакалаврів галузі знань «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» (4 кредити) / Т.О. Ставерська, Г.Г. Лисак, І.С. Андрющенко. / Державний біотехнологічний університет. – – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2022. – 59 с.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ	4
2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ	6
3. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ, ВИМОГИ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	17
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	18
5. ДОДАТКИ	23
<i>Додаток А.</i> Варіанти індивідуальних завдань	24
<i>Додаток Б.</i> Теоретичні питання до індивідуальних завдань	25
<i>Додаток В.</i> Поняття	20
<i>Додаток Г.</i> Задачі	38
<i>Додаток Д.</i> Зразок титульної сторінки індивідуального завдання	56

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Навчальна дисципліна «Гроші та кредит» є нормативною для підготовки бакалаврів у галузі знань «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» й розрахована на 10 кредитів.

Вивчення дисципліни «Гроші та кредит» має за мету формування ґрунтовних теоретичних знань і набуття практичних навичок у грошово-кредитній сфері, необхідних бакалавру (фінансисту) вищої кваліфікації для об'єктивної оцінки економічних процесів, розуміння суті та тенденцій розвитку грошово-кредитних відносин в різних сферах діяльності, вирішення актуальних питань розбудови грошово-кредитної політики держави.

Теоретична частина дисципліни передбачає вивчення теоретичних аспектів та закономірностей функціонування в ринковій економіці таких економічних категорій як «гроші» та «кредит».

Завданням практичної частини є вивчення механізмів функціонування грошових та кредитних відносин в ринкових умовах на підставі аналізу тенденцій розвитку грошового та кредитного ринків.

Завданням дисципліни «Гроші та кредит» є сформулювати правильне розуміння закономірностей розвитку грошово-кредитних відносин, механізму їх функціонування і впливу на відтворювальні процеси, ролі грошово-кредитних відносин у ринковій економіці, використання грошово-кредитних інструментів як основних важелів економічної політики в державному регулюванні економіки.

На виконання цього спрямовано знайомство студентів з грошовою та кредитними системами України, розгляд актуальних питань зі стабілізації грошового обігу та удосконаленню кредитного механізму в умовах трансформації вітчизняної економіки у ринкову.

За результатами вивчення дисципліни **студенти повинні знати** наступні теоретичні питання:

- соціально-економічна сутність грошей, їх функції та роль в ринковій економіці;
- основні теорії грошей та грошово-кредитного регулювання,
- поняття та структура грошового обороту;
- сутність та закони грошового обігу;
- основи організації та функціонування грошового, фондового та валютного ринків;
- сутність, основні елементи та види грошових систем;
- сутність та основні типи інфляції,
- методи антиінфляційного регулювання;
- основні напрямки антиінфляційної політики України;
- методологію застосування грошових реформ з метою стабілізації грошового обігу;
- основні положення, напрямки та закономірності кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму;

- сутність кредиту та кредитного механізму, форми та види кредиту;
- структуру кредитної системи України;
- сутність, призначення та види фінансового посередництва;
- основи організації та структура банківської системи України;
- роль, задачі та функції НБУ, його організаційна структура;
- інструменти грошово-кредитної політики центрального банку, їх вплив на економічну політику держави;
- роль, функції та класифікація комерційних банків;
- різновиди та порядок здійснення операцій комерційних банків;
- основи організації банківського кредитування та розрахунково-платіжного обслуговування;
- міжнародні фінансово-кредитні установи, механізм зовнішньоекономічних кредитних відносин.

Процес вивчення теоретичних положень та практичні заняття допоможуть студентам **оволодіти навичками та вмінням:**

- досліджувати внутрішню структуру грошової та кредитної систем;
- аналізувати взаємодію структурних елементів цих систем;
- використовувати інструментарій грошово-кредитної політики;
- аналізувати умови реалізації грошово-кредитної політики;
- оцінювати економічне середовище, в якому працюють комерційні банки;
- аналізувати та оцінювати інфраструктуру грошово-кредитних відносин;
- аналізувати умови надання і повернення кредиту;
- складати кредитний договір з комерційними банками.

Індивідуальна робота студента, як складова його самостійної роботи, є невід'ємною частиною навчального процесу і базою належного засвоєння теоретичного матеріалу та набуття практичних навиків з дисципліни.

Робочою програмою дисципліни «Гроші та кредит» передбачено написання і захист індивідуального завдання заданого варіанту, за яке студент максимально може отримати 20 балів, а його виконання є умовою допуску до семестрового контролю (іспиту).

Індивідуальні завдання виконуються в письмовому вигляді на папері формату А4. Оформлення здійснюється відповідно до сучасних вимог. Текст слід набрати на комп'ютері; допускається текст, написаний від руки, але розбірливим, чітким почерком.

Зразок титульної сторінки наведено у Додатку Д.

Наприкінці роботи слід навести перелік джерел інформації (не менше п'яти), використаних при написанні теоретичних питань індивідуального завдання.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «ГРОШОВИЙ ОБІГ»

Тема 1.1 СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Походження грошей. Основні закономірності виникнення грошей. Етапи розвитку грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний результат розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей.

Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, особливості мінової і споживної вартості грошей як товару. Конкретна і загальноспоживна вартість грошового товару, формування суперечності між ними і вирішення її в неповноцінних грошах. Суперечність між реальною і номінальною вартістю грошей та її вирішення в неповноцінних грошах. Гроші як форма суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товарні, металеві та паперові гроші. Причини та механізм еволюції форм грошей від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини та механізм демонетизації золота. Неповноцінні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Сучасні кредитні засоби обігу. Кредитні та електронні гроші Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань як грошей.

Функції грошей. Поняття функції грошей. Функція міри вартості, її сутність, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Міра вартості в умовах інфляції. Функція засобу обігу, її сутність, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Гроші як засіб обігу в умовах інфляції. Функція засобу платежу, її сутність, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання. Вплив інфляції на гроші як засіб платежу. Функція засобу нагромадження, її сутність, сфера використання. Вплив часу та інфляції на функцію засобу нагромадження. Сутність світових грошей. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання як світових грошей національних та колективних валют. Взаємозв'язок функцій грошей. Дискусії щодо кількості функцій грошей.

Якісні властивості грошей. Розвиток ринку та ускладнення його вимог до якості грошей. Стабільність вартості як базова якісна характеристика грошей. Економічність, довготривалість використання, однорідність, надійність, подільність та портативність грошей.

Тема 1.2 ГРОШОВИЙ ОБОРОТ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Сутність грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового

обороту. Основні ринки, що взаємно пов'язуються грошовим оборотом. Сукупний грошовий оборот як макроекономічне явище та оборот грошей на мікроекономічному рівні, їх єдність та відмінності. Економічна основа грошового обороту. Єдність та безперервність як визначальні риси грошового обороту.

Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки. Структура грошових потоків та їх взаємозв'язок у моделі. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків. Балансування потоку національного доходу і потоку національного продукту через внутрішній та зовнішній грошові ринки.

Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий сектори грошового обороту. Сектори грошового обігу, фінансовий (фіскально-бюджетний) та кредитний.

Зміст поняття «грошовий обіг». Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий обіг. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий обіг. Взаємозв'язок грошового обігу з системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим обігом. Закон грошового обігу, його сутність, вимоги та наслідки порушення вимог.

Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу. Погляди на характер зміни швидкості обігу грошей. Вплив швидкості на масу та сталість грошей. Порядок визначення швидкості обігу грошей.

Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот: поняття та фактори, що визначають її зміну. Агрегатний метод класифікації функціональних форм грошей. Особливості побудови показників грошової маси в Україні. Показники маси грошей. Грошові агрегати, їх характеристика і принципи формування. Ліквідність грошових агрегатів. Грошова база, її склад.

Тема 1.3 ГРОШОВИЙ РИНОК

Сутність грошового ринку. Суб'єкти та інструменти грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу.

Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей як грошей. Вартість грошей, що нагромаджуються. Вартість грошей і час. Вартість грошей з урахуванням фактора ризику. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей та процент.

Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак – попиту, пропозиції, ціни.

Попит на гроші. Сутність попиту на гроші. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Теоретичні моделі попиту на гроші. Моделі попиту на гроші К. Маркса, І. Фішера, кембриджської школи. Д. Кейнс про попит на гроші. Модель попиту на гроші М. Фрідмена. Розвиток кейнсіанського підходу до попиту на гроші в моделях Боумоля-Тобіна та Міллера-Орра. Цілі, мотиви та чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Трансакційний мотив.

Попит на гроші і реальні доходи. Очікуваний дохід на гроші. Купівельна спроможність грошей. Попит на гроші і норма відсотка. Характеристика основних положень теорії попиту грошей: теорія касових залишків, кейнсіанські теорії і теорія сучасного монетаризму. Особливості попиту на гроші в економіці України.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Крива пропозиції грошей.

Інституційна модель грошового ринку. Сектори прямого і опосередкованого фінансування. Потoki та суб'єкти в обох секторах грошового ринку. Основні групи учасників грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як фінансові посередники грошового ринку.

Економічна структура грошового ринку. Критерії класифікації. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку. Вплив на ринок змін у попиті і пропозиції грошей.

Інструменти грошового ринку. Боргові та неборгові зобов'язання. Депозитні боргові зобов'язання (депозитні, ощадні, трастові вклади) та позичкові боргові зобов'язання (кредитні угоди, облігації, векселі та ін.). Неборгові зобов'язання (акції, деривативи).

Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку. Заощадження населення як єдине джерело і верхня межа чистих інвестицій. Вплив процентної ставки на заощадження та інвестиції. Вплив бюджетного дефіциту на балансування заощаджень та інвестицій.

Тема 1.4 ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Основні принципи організації та моделі побудови грошових систем. Елементи грошової системи та їх характеристика. Вплив національних та історичних традицій на зміст елементів грошової системи.

Основні типи грошових систем, їх еволюція Системи металевого та кредитного обігу. Закономірності еволюції грошових систем від саморегульованих систем повноцінних грошей до систем регульованих державою кредитних грошей.

Саморегульовані грошові системи та їх історичні форми. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монеметалізм (золотомонетний стандарт, золотозливковий стандарт, золотодевізний стандарт, золото доларовий стандарт).

Регульовані грошові системи. Система паперового грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу.

Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті та закриті грошові системи.

Процес формування грошової системи в Україні. Необхідність створення грошової системи України. Особливості функціонування грошової системи України.

Тема 1.5 ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції. Типи інфляції та її вплив на економічні процеси: повзуча, відкрита, галопуюча, гіперінфляція. Основні показники вимірювання інфляції.

Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція.

Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика: стратегія і тактика.

Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва. Інфляція та економічний цикл.

Характеристика інфляційного процесу в Україні

Сутність грошових реформ. Грошові реформи як інструмент стабілізації грошового обігу. Класифікація грошових реформ. Становлення нової грошової системи. Часткова зміна грошової системи. Проведення спеціальних стабілізаційних заходів. Основні методи стабілізації валют: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація.

Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу. Грошові реформи країн світу у ХХ сторіччі.

Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні. Багатофакторність та цільове спрямування грошової реформи в Україні. Порядок випуску гривні в оборот у вересні 1996 р.

Тема 1.6 ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Сутність валюти, призначення та сфера використання. Еволюція валютних відносин. Види валют: національні, іноземні, колективні, конвертовані, неконвертовані. Чинники та значення конвертованості валюти. Особливості валютних відносин.

Валютний ринок: сутність, об'єкти та суб'єкти, ціна, інфраструктура. Чинники впливу на кон'юнктуру валютного ринку. Характеристика основних операцій на валютному ринку.

Валютний курс: сутність, основи формування та чинники впливу. Функції валютного курсу. Види валютних курсів. Регулювання валютних курсів. Розвиток режиму валютного курсу в Україні.

Поняття та види валютних операцій. Валютні ризики. Валютне регулювання і валютний контроль. Завдання та методи валютного регулювання. Механізми регулювання валютного курсу: валютна інтервенція, девальвація, ревальвація, котирування валют.

Валютні системи. Поняття, призначення та елементи національної валютної системи.

Світова валютна система. Поняття світової валютної системи, її елементи та етапи розвитку. Бреттон-Вудська та Ямайська світові валютні системи.

Міжнародна регіональна валютна система. Поняття міжнародної регіональної валютної системи, її елементи. Формування Європейської валютної системи, трансформація її в Європейський валютний союз зі спільною валютою та єдиним центральним банком.

Міжнародні ринки грошей та капіталів: сутність, призначення, інструменти. Основні світові центри ринків грошей та капіталів. Євроринок, його призначення та види.

Особливості формування валютної системи України. Органи валютного регулювання.

Валютна політика держави: курсова, облікова, інтервенційна.

Платіжний баланс та золотовалютні резерви. Платіжний баланс, його зміст і роль у механізмі валютного регулювання. Сутність, призначення та використання золотовалютних резервів.

Тема 1.7 МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Грошово-кредитна політика центрального банку – сутність, методи, цілі та завдання. Методи грошово-кредитного регулювання – методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу. Стратегічні, проміжні та тактичні цілі і завдання.

Основні типи грошово-кредитної політики: рестрикційна, експансіоністська та селективна.

Державне регулювання механізму формування пропозиції грошей як головне призначення грошово-кредитної політики. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Фактори, що утруднюють контроль центрального банку за обсягом грошей.

Види грошово-кредитної політики. Політика обов'язкових резервів. Облікова політика (політика рефінансування та редисконтування). Операції на відкритому ринку.

Інструменти реалізації грошово-кредитної політики. Формування центральним банком грошової бази.

Механізм зміни маси грошей в обороті. Створення грошей банками. Поняття емісії грошей. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Банківський мультиплікатор. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор.

Регулювання безготівкового обороту як складова грошової політики. Поняття та складові системи безготівкових розрахунків. Принципи організації безготівкових розрахунків. Способи та форми безготівкових розрахунків. Відкриття рахунків у банках. Види банківських рахунків.

Регулювання готівкового обігу як складова грошової політики. Недопущення нерегульованого зростання готівки як мета регулювання готівкового обігу. Принципи та складові регулювання обігу готівки. Робота банків з готівкою.

Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. Проблеми узгодження фіскально-бюджетної та грошово-кредитної політики.

Проблема монетизації економіки. Емісійний дохід («сеньйораж») та інфляційний податок. Інфляція як наслідок порушень у сфері грошового обігу. Монетизація бюджетного дефіциту. Проблема монетизації ВВП і бюджетного дефіциту в Україні та шляхи їх вирішення.

Сучасні стратегії грошово-кредитної політики: режим монетарного таргетування

Реалізація грошово-кредитної політики в Україні. Механізм забезпечення стабільності грошей.

Тема 1.8 РОЛЬ ГРОШЕЙ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Нейтральність грошей у процесі відтворення. Передавальний механізм впливу грошей на реальну економіку.

Розвиток сучасних грошей. Кредитна природа сучасних грошей. Відмінність між паперовими та кредитними грошами. Функціональні форми грошей.

Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні та соціальні процеси. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси і виробничу активність економічних суб'єктів.

Гроші як інструмент регулювання економіки. Вплив зміни кількості грошей на основні макро- та мікроекономічні процеси. Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в короткостроковому і довгостроковому періодах.

Роль грошей у розвитку суспільства. Еволюція ролі грошей в економіці України.

Тема 1.9 ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ

Розвиток теорії грошей як процес формування наукових шкіл, течій та теорій. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей.

Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (Й. Шумпетер, Дж. М. Кейнс).

Еволюція постулатів кількісної теорії грошей. Номіналістичне трактування сутності грошей послідовниками кількісної теорії грошей. Кількісний фактор у працях А. Сміта, Д. Рікардо, К. Маркса. «Трансакційний» варіант кількісної теорії І. Фішера.

Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей.

«Кон'юнктурний варіант» теорії грошей М. Туган-Барановського. «Кембриджська версія» кількісної теорії.

Внесок Дж. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Зміна акцентів в оцінці ролі держави в економічному регулюванні та механізм впливу на економіку. «Передатний механізм» у трактуванні Кейнса. Неминучість інфляційних наслідків реалізації кейнсіанських концепцій.

Абстрактний та прикладний (монетаристський) напрямок в теорії грошей. Виникнення та зміст монетаризму. Погляди кейнсіанців, монетаристів та представників теорії раціональних очікувань на доцільність здійснення грошово-кредитної політики.

Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії. Відмінності монетаристських трактувань ролі держави в регулюванні економіки. Вклад М. Фрідмена в розроблення монетарної політики на основі неокласичного варіанта кількісної теорії.

Зближення позицій монетаристів та неокейнсіанців у їх поглядах щодо грошово-кредитної політики в сучасних умовах. Кейнсіансько-неокласичний синтез.

Грошово-кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ»

Тема 2.1 СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ КРЕДИТУ

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин.

Сутність кредиту. Кредит як форма руху вартості на основі повернення. Кредит як форма суспільних відносин. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Стадії та закономірності руху кредиту. Кругообіг капіталу і виокремлення стадій руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівнях. Взаємозв'язок кредиту і грошей. Позичковий капітал та кредит.

Об'єкти і суб'єкти кредиту. Ознаки кредиту в ринковій економіці. Функціональна характеристика кредитних відносин. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями.

Теоретичні концепції кредиту. Основні положення натуралістичної теорії кредиту та капіталотворчої теорії кредиту.

Функції кредиту та їх сутність. Характеристика окремих функцій кредиту.

Основні принципи кредитування: поворотність, строковість, платність, забезпеченість та цільовий характер кредитування.

Кредитні відносини та інфляція.

Тема 2.2 КРЕДИТНІ СИСТЕМИ

Форми та види кредиту. Характеристика товарної та грошової форм

кредиту. Переваги та недоліки кожної з форм.

Види кредиту, критерії їх класифікації. Характеристика окремих видів кредиту: комерційного, державного, банківського, споживчого, міжнародного. Банківський кредит як переважний вид кредиту.

Сутність комерційного кредиту. Об'єкт комерційного кредиту. Призначення та сфера функціонування комерційного кредиту. Розвиток комерційного кредиту в Україні.

Державний кредит: сутність та основне призначення. Класифікація державних позик. Державні цінні папери: облігації, скарбничські зобов'язання, ощадні сертифікати.

Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів. Принципи та методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Характеристика окремих видів банківського кредиту.

Споживчий кредит. Суб'єкти споживчого кредиту. Цілі та методи надання споживчого кредиту. Основні види споживчого кредиту.

Міжнародний кредит та його особливості. Суб'єкти та об'єкти міжнародного кредиту. Основні форми функціонування міжнародного кредиту. Роль міжнародного кредиту в системі розширеного відтворення. Міжнародний кредит в Україні.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення.

Роль кредиту в розвитку економіки. Еволюція ролі кредиту. Основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості прояву їх у різних галузях економіки.

Розвиток кредитних відносин в економіці України. Проблеми реалізації позитивних функцій кредиту в Україні. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту. Перспективи розвитку кредиту в Україні.

Тема 2.3 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕНТА

Природа позичкового процента. Сутність процента. Позичковий процент. Норма процента. Історія розвитку процента за кредит. Процентний ризик. Фактори, що впливають на розмір процентної ставки.

Функції процента: розподільча, стимулююча, збереження.

Види процента. Номінальна і реальна процентні ставки та співвідношення між ними.

Дисконт. Сутність та принципи дисконтування.

Способи нарахування процентів (складні та прості процентні ставки, фіксовані та плаваючі, дискретні та безперервні проценти, звичайні та точні проценти, каскадні проценти).

Методи визначення процентів за кредит: «факт/факт», «факт/360» і «30/360».

Облікова ставка процента як інструмент регулювання стану грошового ринку. Фактори зміни ставки процента. Причини коливання ринкової ставки процента. Процент в умовах інфляції.

Роль процента в ринковій економіці.

Тема 2.4 ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ГРОШОВОГО РИНКУ

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Об'єктивні передумови та причини становлення і розвитку фінансово-кредитних установ як посередників на грошовому ринку.

Схеми фінансового посередництва. Фінансові посередники та їх функції на грошовому ринку. Основні напрями діяльності сучасних фінансово-кредитних установ. Види, функції, принципи і типи операцій фінансових посередників.

Розвиток кредитної системи як наслідок розвитку грошово-кредитних відносин. Сутність поняття «кредитна система». Передумови формування та структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи. Класифікація фінансових посередників. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі.

Місце банків на грошовому ринку. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Виникнення банків, їх економічна сутність та функції. Банківська система, її цілі та характеристика. Специфічні риси банківської системи. Принципи побудови банківської системи та функції. Одно- та дворівневі банківські системи. Класифікація банків: емісійні та неемісійні. Види банків. Особливості побудови банківської системи в Україні.

Місце і роль небанківських фінансових установ на грошовому ринку. Відмінності посередницької діяльності небанківських фінансово-кредитних установ від банківської діяльності.

Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ: страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних фондів та ін.

Договірні фінансові посередники. Діяльність договірних посередників. Страхові компанії, страховий бізнес: його правове забезпечення і розвиток в Україні.

Інвестиційні фінансові посередники. Інвестиційні фонди, їхня діяльність в Україні та правове забезпечення.

Недержавні пенсійні фонди: та механізм їхнього функціонування. Переваги і недоліки приватних пенсійних фондів. Їхня діяльність в Україні та правове забезпечення.

Ломбарди і механізм їхнього функціонування.

Кредитні союзи: характеристика діяльності та механізм функціонування.

Тема 2.5 ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ В СИСТЕМІ МОНЕТАРНОГО ТА БАНКІВСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

Призначення центрального банку. Об'єктивність виникнення емісійних банків та створення і розвиток центральних банків. Чинники, що обумовили появу центральних банків.

Статус та основи організації центрального банку. Незалежність центрального банку від органів державної влади, його значення та форми реалізації, чинники, що визначають його незалежність. Основні напрями діяльності центрального банку.

Функції центрального банку. Функція емісії готівки та організації грошового обігу. Характеристика функції «банку банків» (банківського регулювання та нагляду), фінансового агента уряду, зберігача золотовалютних резервів і провідника монетарної політики.

Роль центрального банку у формуванні пропозиції грошей та їх ціни. Грошово-кредитна політика центральних банків: її цілі та інструменти. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду.

Співробітництво центральних банків світу. Особливості розвитку центральних банків Англії, США. Створення системи центральних банків в Європі та Європейського центрального банку.

Центральний банк України, його становлення. Національний банк України: його структура, статус та органи управління. Основні принципи організації та діяльності НБУ, перспективи розвитку. Активні та пасивні операції НБУ.

Тема 2.6 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Поняття комерційного банку, призначення, класифікація та види комерційних банків.

Походження та розвиток комерційних банків. Еволюція банків від приватних кредиторів до багатофункціональних посередників на грошовому ринку. Банки в епоху капіталізму. Роль банків у сучасних ринкових економіках.

Банківництво як бізнес. Основи організації та специфіка діяльності комерційних банків. Порядок створення банку, його реєстрація та ліцензування діяльності. Організаційні структури та функціональні особливості окремих видів банків.

Пасивні операції комерційних банків. Банківські ресурси та їх структура. Формування власного капіталу банку. Залучення і запозичення коштів. Залучені кошти. Класифікація депозитів. Характеристика основних видів депозитів. Недепозитні джерела залучення коштів. Запозичені кошти. Міжбанківський кредит. Кредити НБУ (овернайт, РЕПО, ломбардний, стабілізаційний).

Активні операції комерційних банків. Система та механізм банківського кредитування. Інвестиційні операції банків.

Банківські послуги. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Характеристика депозитарних, консультаційних та інших послуг банків.

Формування прибутку комерційного банку.
Основи побудови балансу комерційного банку.
Стабільність банків і механізм її забезпечення. Поняття банківської стабільності та її значення. Показники стабільності та економічні нормативи, що її забезпечують. Страхування банківських депозитів. Створення резервів для покриття ризиків. Ліквідність банків.
Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.
Міжбанківські об'єднання, їх роль та значення у функціонуванні банківських систем. Класифікація міжбанківських об'єднань. Характерні риси міжбанківських об'єднань.

Тема 2.7 МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВО З УКРАЇНОЮ

Сучасна система міжнародних валютно-кредитних організацій, її інституціональна структура. Міжнародні фінансові інститути як елементи системи валютно-кредитних відносин та їх еволюція. Перетворення стихійних валютно-кредитних відносин в упорядковану систему. Поява наднаціональних органів, які встановлювали «правила гри» на міжнародному валютному ринку.

Характеристика міжнародних валютно-кредитних установ.

Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрямки співпраці МВФ з країнами СНД, у тому числі з Україною.

Група Світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Створення та призначення Чорноморського банку торгівлі та розвитку.

Цілі та основні напрями діяльності регіональних валютно-кредитних установ. Європейський банк реконструкції та розвитку. Порядок створення, призначення і функції ЄБРР. Напрямки співробітництва з Україною.

Банк міжнародних розрахунків. Необхідність та порядок створення БМР. Функції банку. Роль БМР у розвитку міжнародного співробітництва у валютно-кредитній сфері.

Європейський Союз та його інтеграційні процеси. Європейський центральний банк.

Сутність, цілі та завдання співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними установами.

3. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ, ВИМОГИ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Індивідуальна робота складається з виконання індивідуального завдання заданого варіанту, яке містить:

- два теоретичних питання (по 5 балів);

- визначення десяти понять (по 0,5 балів);
- розв'язання двох задач (5 балів).

Обсяг індивідуального завдання – **10-15 друкованих сторінок**. Відповідь повинна базуватися не тільки на лекційному матеріалі, але й на розгорненій інформації про стан проблеми, що розглядається, перспективи її розвитку тощо. При цьому слід використовувати нормативно-законодавчі матеріали, довідники, статистичні збірники, спеціальну літературу.

На всі використані джерела інформації **обов'язково наводяться посилання** на перелік використаних літературних джерел, а саме наприкінці відповідного рядка тексту роботи в квадратних дужках наводиться номер літературного джерела з переліку, наведеного в кінці реферату, і після коми номер сторінки.

Максимальна кількість балів (20 балів) при оцінюванні виконання індивідуальної роботи, виставляється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) повнота та обґрунтованість відповіді на теоретичні питання індивідуального завдання;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для індивідуального опрацювання;
- 5) при розв'язуванні задач:
 - за запропонований правильний алгоритм вирішення завдання;
 - за знання теоретичних основ проблеми, поставленої в завданні;
 - за володіння формулами та математичними методами, необхідними для вирішення завдання;
 - за отриманий правильний результат.

При невиконанні окремих критеріїв з тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь – 0,5 бала;
- за невчасне виконання – 0,5 бала;
- за неточність висвітлення питання – 1,5 бала;
- за недостатнє розкриття питання – 1 бал;
- за відсутність посилань на літературні джерела – 1 бал;
- за невірні розв'язки – 1,5 бала;
- за відсутність формул та їх тлумаченням – 1 бал.

Варіанти індивідуальних завдань наведені в Додатку А, теоретичні питання до індивідуальних завдань – в Додатку Б, поняття – в Додатку В, задачі – в Додатку Г.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна література

1. Конституція України, прийнята Законом від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
3. Про заставу : Закон України від 2.10.1992 р. № 2654-XII (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
4. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
6. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 20.09.2001 р. № 2740-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про грошову реформу в Україні : Указ Президента України // Вісник НБУ. – 1996. – № 5.
8. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України № 15-93 від 19.02.1993 р. (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
9. Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій : Постанова Національного банку № 275 від 17.07.2001 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1289-05
10. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів від 08.09.2011 р. № 306 (зі змінами та доповненнями). : Постанова Національного банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>
11. Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 08.10.2015 № 683: Постанова Національного банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0683500-15>
12. Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України : Постанова Національного банку України від 04.12.2015 р. № 863. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=8804895.
13. Про затвердження Змін до Положення про особливості реорганізації

банку за рішенням його власників : Постанова Національного банку України від 16.11.2015 р. № 788 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=8804895

14. Про внесення змін до Положення про надання банками України інформації за угодами з купівлі та продажу кредитних ресурсів у національній валюті на міжбанківському кредитному ринку : Постанова Національного банку України від 12.11.2015 р. № 785 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category>.

15. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей : Постанова Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>

Основна література

1. Гроші та кредит : курс лекцій для підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (4 кредити) / Т.О. Ставерська, О.П. Близнюк, Г.Г. Лисак . – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2022.

2. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

3. Гроші та кредит. навч. посіб. (рек. МОНМСУ України) / Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. – Львів : Новий світ 2000, 2011. – 432 с.

4. Коваленко Д. І. Гроші і кредит : теорія і практика / Д. І. Коваленко. – К. : Ліра-К, 2015. – 360 с.

5. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси».

6. Гроші і кредит : в схемах та таблицях : навч. посіб. / К.Ф. Черкашина, Л.Ю. Сисоєва. – Київ. : ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 214 с.

Допоміжна література

7. Банківські операції : навч. посіб. (рек. МОНМС України) / Р.Р. Коцовська, О.П. Павлишин. – К. : Знання, 2010. – 390 с.
8. Береславська О. І. Дисбаланси валютного ринку України / О.І. Береславська // Вісник НБУ. – 2013. – № 3. – С. 3-19.
9. Божидарнік Н. В. Валютні операції : підручник / Н. В. Божидарнік. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.
10. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. / А. В. Бурковська. – К. : ЦУЛ, 2014. – 208 с.
11. Верхуша Н. П. Механізм управління кредитним ризиком банку: питання теорії та практики : монографія / Н. П. Верхуша. – К. : Ліра-К, 2014. – 91 с. 49
12. Вірван Л. А. Міжнародний банківський бізнес. Базові категорії, поняття, терміни : підручник / Л. А. Вірван. – К. : Ліра-К, 2014. – 312 с.
13. Вишивана Б.М., Щуревич О.І. Обов'язкові резервні вимоги – монетарний механізм регулювання грошового ринку // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2013. – Вип. 23.10. – С. 165-173.
14. Гальчинський А.С. Теорія грошей / А.С. Гальчинський. – К. : Основи, 2021. – 421 с.
15. Гроші та кредит : навч.-метод. посіб. для проведення практичних занять та організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання спеціальності «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка» (уклад. С. Б. Манжос, М. С. Косенко). – Полтава, 2010. – 100 с.
16. Глущенко С.В. Кредитний ринок : інститути та інструменти : навч. посіб. / С.В. Глущенко; Києво-Могилян. акад. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – 153 с.
17. Горбатюк Л.А., Диба М.І. Підвищення рівня монетизації економіки як важливий фактор макроекономічної стабільності України // Вісник КЕФ КНЕУ ім. В. Гетьмана. – 2011. – № 2. – С. 42-51.
18. Гроші та кредит : методичні вказівки для самостійної роботи студентів, проведення практичних занять і виконання контрольної роботи студентів / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. Є. М. Гелеверя – Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 40 с.
27. Гудзь Т. П. Банківський нагляд : навч. посіб. / Т. П. Гудзь. – К. : Ліра-К, 2014. – 380 с
28. Долан Эдвин Дж., Кэмпбелл Колош Д., Кэмпбелл Розмари Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика : Пер.с англ. – М., 1996. – 448 с.
29. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов. – К. : Ліра-К, 2015. – 523 с
30. Євразійські перспективи розвитку банківських систем : монографія / за заг. ред. О. Костюка, М. Лін, Г. Омета. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010.

– 157 с.

31. Історія гривні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

32. Коваленко В.В. Банківська система України : монографія / В.В. Коваленко, О.Г. Коренєва, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми : УАБС НБУ, 2010. – 187 с.

33. Корнеєв В.В. Модифікація форм фінансового посередництва в Україні / В.В. Корнеєв // Фінанси України. – 2013. – № 1. – С. 77-85.

34. Кредитування : теорія і практика : навч. посіб. – К. : Знання, КОО, 2010. – 215 с.

35. Круш П. В. Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка : навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 288 с.

36. Кузнецова С.А. Банківська система : навч. посіб. / С.А. Кузнецова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 400 с.

37. Лютий І.О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : монографія / І.О. Лютий, О.М. Юрчук. – К. : Знання, 2011. – 357 с.

38. Медвідь Т.В. Рівень монетизації економіки як важливий індикатор ефективності передавального механізму монетарної політики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dspace.uabs.edu.ua/>

39. Михайловська А.М. Банківські операції : навч. посіб. / А.М. Михайловська. – К. : Ліра-К, 2014. – 648 с

40. Національні паперові гроші України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://uk.wikipedia.org/wiki>

41. Прасолова С. П. Банківські операції : навч. посіб. / С. П. Прасолова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 568 с.

42. Про еволюцію вигляду сучасної української гривні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // Політбоністика // <http://www.ukrcenter.com/library/read>.

43. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн : навч. посіб. / С.К. Реверчук. – К. : Ліра-К, 2014. – 286 с.

44. Рябініна Л.М. Теорія сучасних грошей : монографія / Л.М. Рябініна; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2012. – 221 с.

45. Савченко Т.Г. Грошовий ринок : сутність, структура та інструменти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/prgrbsu/2011_31/11_31_29.pdf

46. Сало І.В. Формування та реалізація кредитної політики банку : монографія / І.В. Сало. – К. : Ліра-К, 2015. – 176 с

47. Ставерська Т.О., Іванюта О.М. Історія фінансів : навч. посіб. / Т.О. Ставерська, О.М. Іванюта – Харків : Вид. Іванченко І.С., 2013. – 83 с.

48. Скоморович І.Г. Банківські операції : навч. посіб. / І.Г. Скоморович. – К. : Ліра-К, 2014. – 484 с.

49. Українські банкноти різних часів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://users.uc.iupiu.edu//banknoteworld.com>

50. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку : монографія / [Бурденко І.М., Дмитрієв Є.Є., Ребрик Ю.С., Серпенінова Ю.С.]. – Суми : Університетська книга, 2015. – 136 с

51. Фурман Т.Ю. Система статистичних показників рівня інфляції / Т.Ю. Фурман // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2015. – Вип. 2(4). – Частина 1. – С. 223-229.

52. Храпкіна В.В., Крутушкіна В.В. Основні інструменти грошово-кредитної політики України в сучасних умовах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvfbi/2011_1/02.pdf

53. Циганов О.Р. Основи банківської справи : навч. посіб. / О.Р. Циганов. – К. : Ліра-К, 2014. – 404 с.

54. Чухно А.А. Природа современных денег, кредита и денежно-кредитной политики / А.А. Чухно // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 3-4.

55. Шевчук І.Л., Близнюк О.П. Проблемні питання інфляційних процесів в Україні / І.Л. Шевчук, О.П. Близнюк // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : Зб. наук. праць / Редкол. : О.І. Черевко та ін.; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків, 2012. – С. 19-20.

Інформаційні ресурси

Додаткову інформацію для більш ретельного дослідження з СРС студент може знайти на офіційних сайтах державних органів центральної влади, галузевих міністерств або інших інформаційних порталах.

№	Власник порталу	Режим доступу
1.	Верховна Рада України	Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.
2.	Кабінет Міністрів України	http://www.kmu.gov.ua
3.	Міністерство фінансів України	http://minfin.gov.ua
4.	Нацкомфінпослуг	http://www.dfp.gov.ua/844.html
5.	Національний банк України	http://www.bank.gov.ua
6.	Асоціація українських банків	http://aub.org.ua
7.	Banknote World - Paper Money Collector	http://www.banknoteworld.com
8.	Електронний журнал «Деньги»	http://dengi.ua/lastjournal.html
9.	Вісник Національного банку України	http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=60949
10.	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
11.	Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua
12.	Наукова бібліотека Київського національного університету	http://lib-gw.univ.kiev.ua

	ім. Тараса Шевченка	
--	---------------------	--

ДОДАТКИ

ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ по журналу/ № варіанта	Індивідуальне завдання		
	Теоретичні питання	Поняття	Задачі
1	1, 46	10, 31, 76, 91, 122, 151, 186, 211, 239, 278	20, 46
2	7, 42	17, 46, 77, 92, 123, 155, 187, 221, 249, 280	5, 31
3	2, 17	11, 32, 78, 93, 124, 152, 188, 240, 251, 279	21, 47
4	9, 24	18, 55, 79, 94, 125, 154, 189, 212, 250, 281	6, 32
5	3, 18	12, 33, 80, 95, 121, 153, 184, 222, 252, 282	22, 48
6	13, 58	19, 56, 81, 96, 128, 156, 181, 241, 253, 286	7, 33
7	4, 39	13, 34, 82, 97, 129, 157, 182, 213, 254, 283	23, 49
8	32, 47	20, 57, 83, 98, 130, 158, 183, 223, 255, 284	8, 34
9	5, 20	14, 35, 84, 99, 127, 159, 185, 242, 256, 285	24, 50
10	19, 54	21, 58, 85, 100, 126, 160, 191, 214, 257, 288	9, 35
11	34, 49	15, 36, 87, 101, 132, 166, 192, 224, 258, 289	25, 51
12	23, 51	22, 59, 86, 102, 133, 167, 193, 243, 259, 287	10, 36
13	16, 31	16, 37, 88, 103, 134, 168, 194, 215, 260, 291	26, 52
14	37, 52	23, 60, 89, 104, 135, 169, 195, 225, 261, 290	11, 37
15	8, 36	1, 38, 61, 105, 136, 161, 190, 244, 262, 292	27, 53
16	38, 53	24, 48, 62, 106, 137, 162, 197, 216, 263, 294	12, 38
17	6, 21	2, 39, 63, 107, 138, 163, 198, 226, 264, 293	28, 54
18	26, 44	25, 49, 65, 108, 139, 164, 199, 245, 266, 295	13, 39
19	10, 25	3, 40, 64, 109, 140, 165, 200, 217, 265, 296	29, 55
20	40, 55	26, 50, 66, 110, 131, 170, 196, 227, 268, 297	14, 40
21	11, 50	4, 47, 69, 111, 150, 171, 208, 246, 267, 300	30, 56
22	41, 56	27, 51, 68, 112, 149, 172, 209, 218, 232, 269	15, 41
23	12, 27	5, 42, 67, 113, 148, 173, 210, 228, 233, 270	1, 57
24	22, 57	28, 52, 70, 114, 147, 174, 206, 234, 247, 271	16, 42
25	33, 48	6, 43, 71, 115, 146, 175, 207, 219, 235, 272	2, 58
26	28, 43	29, 53, 72, 116, 145, 176, 205, 229, 236, 273	17, 43
27	14, 35	7, 44, 73, 117, 144, 178, 204, 237, 248, 274	3, 59
28	29, 59	30, 54, 90, 118, 143, 179, 203, 220, 238, 275	18, 44
29	15, 30	8, 45, 74, 119, 142, 180, 202, 230, 276, 299	4, 60
30	45, 60	9, 41, 75, 120, 141, 177, 201, 231, 277, 298	19, 45

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «ГРОШОВИЙ ОБІГ»

1. Походження і сутність грошей. Гроші як товар.
2. Якісні властивості грошей, їх характеристика.
3. Раціоналістична концепція походження грошей, її представники.
4. Еволюційна концепція походження грошей, її представники.
5. Вартість грошей як загального еквівалента, розвиток форм вартості грошей.
6. Функції, що виконують гроші, їх коротка характеристика.
7. Міра вартості – центральна функція в системі грошових відносин.
8. Функція грошей як засобу обігу: сутність, сфера використання.
9. Функція грошей як засобу платежу: сутність, сфера використання, відмінність від функції засобу обігу.
10. Функція грошей як засобу нагромадження: сутність, сфера використання.
11. Поняття світових грошей, їх функції та роль у міжнародному обміні.
12. Еволюція золота як світових грошей і передумови використання національних та колективних валют у реалізації міжнародних економічних відносин.
13. Форми грошей: характеристика складових та основні етапи їх еволюції.
14. Роль грошей як загальноювартісного еквівалента в сучасній ринковій економіці.
15. Обґрунтування сучасних підходів до визначення ролі грошей в ринковій економіці.
16. Поняття грошового обороту як процесу руху грошей та його структура.
17. Аналіз схеми та економічної основи грошового обороту.
18. Готівковий та безготівковий грошовий оборот, принципи їх організації та особливості застосування.
19. Відмінність між грошовим оборотом та грошовим обігом, механізм руху їх грошових потоків. Закон кількості грошей, що необхідні для обороту.
20. Швидкість обігу грошей. Аналіз впливу економічних факторів на швидкість обігу грошей.
21. Грошові потоки та характеристика каналів грошового ринку. Напрями руху грошей щодо національного доходу: потоки втрат та потоки ін'єкцій.
22. Поняття грошової маси та аналіз її структури.
23. Грошові агрегати, оцінка їх складу. Характеристика якісних та кількісних відмінностей грошових агрегатів.

24. Показники визначення грошової маси та особливості їх побудови. Грошові агрегати, що використовуються в Україні.
25. Механізм дії грошово-кредитної мультиплікації грошей.
26. Грошово-кредитне регулювання та його вплив на ринкову кон'юнктуру в країні.
27. Монетарна політика центрального банку, її цілі та інструменти. Грошово-кредитна політика України.
28. Проблеми монетизації бюджетного дефіциту та ВВП в Україні.
29. Грошова база та її вплив на величину грошової маси в обігу.
30. Сутність та економічна структура грошового ринку.
31. Поділ грошового ринку за видами інструментів та їх характеристика.
32. Поділ грошового ринку за призначенням та ліквідністю фінансових активів.
33. Поняття попиту та пропозицій на грошовому ринку. Вплив на грошовий ринок змін у пропозиції грошей та у попиті на них. Рівновага на грошовому ринку та процент.
34. Грошова система та її елементи. Основні типи грошових систем, їх еволюція.
35. Сутність інфляції та чинники, що впливають на її розвиток.
36. Особливості інфляційного процесу в Україні.
37. Причини та соціально-економічні наслідки інфляції.
38. Сутність, цілі та види грошових реформ.
39. Методи державного регулювання інфляції. Антиінфляційна стратегія та антиінфляційна тактика у боротьбі з інфляцією.
40. Сутність валюти, валютних цінностей та валютних відносин. Еволюція системи валютних відносин.
41. Конвертованість валюти. Основні умови конвертованості валют. Класифікація валют за ступенем конвертованості, їх характеристика.
42. Валютний курс: поняття, функції, види, чинники, що на нього впливають. Котирування валют, та їх види.
43. Валютна система та характеристика її елементів.
44. Валютна система України та перспективи її розвитку.
45. Світові валютні системи та їх еволюція.
46. Сутність золотого стандарту, його форми. Демонетизація золота: сутність та механізм здійснення.
47. Характеристика Європейського валютного союзу.
48. Валютний ринок: сутність, структура та її характеристика за різними класифікаційними критеріями.
49. Характеристика касових валютних операцій (спот): сутність, види, класифікація.
50. Характеристика строкових валютних операцій: сутність, види, класифікація.
51. Валютна політика держави: сутність, цілі, форми, інструменти.

52. Валютне регулювання та його вплив на валютні відносини та валютний ринок.
53. Механізм валютної інтервенції та його вплив на кон'юнктуру валютного ринку.
54. Платіжний баланс та його вплив на стан валютної системи країни. Характеристика стану платіжного балансу України.
55. Золотовалютні резерви, їх економічне призначення та склад. Характеристика стану золотовалютних резервів України.
56. Схема взаємодії заходів фіскально-бюджетної та монетарної політики. Монетарне таргетування.
57. Класична кількісна теорія грошей та її характеристика.
58. Неокласична кількісна теорія грошей та її характеристика.
59. Сучасний монетаризм та його характеристика.
60. Грошово-кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ»

1. Необхідність та сутність кредиту. Кредит як економічна категорія.
2. Кредитні відносини: сутність, об'єкти та суб'єкти, види. Основні закономірності руху кредиту на мікро- і на макрорівнях.
3. Кредит та його функції, механізм їх реалізації. Вплив кредиту на капіталізацію грошових відносин.
4. Теоретичні концепції кредиту (натуралістична і капіталотворча теорії).
5. Форми та види кредиту, їх характеристика.
6. Товарна форма кредиту, види товарного кредиту.
7. Комерційний кредит, його особливості та перспективи розвитку в Україні.
8. Банківський кредит – основна форма кредиту в ринковій економіці та його види.
9. Споживчий кредит та механізм його надання.
10. Міжгосподарський кредит та його види.
11. Державний кредит його форми, види та особливості використання в Україні.
12. Особливості та класифікація державного кредиту, перспективи його розвитку в Україні.
13. Міжнародний кредит, його форми, види та особливості використання в Україні.
14. Роль кредиту в становленні ринкової економіки в Україні.
15. Вплив кредиту на перебіг макроекономічних процесів.
16. Процент як економічна категорія. Позичковий капітал та позичковий процент.

17. Економічна сутність та функції позичкового процента. Джерело сплати позичкового процента.
18. Норма процента та чинники, що впливають на неї. Формування маржі.
19. Поняття кредитної системи, її елементи. Кредитна система України та проблеми її розвитку.
20. Характеристика фінансово-кредитних організацій, що відносяться до банківських та небанківських установ: спільне та відмінне.
21. Сутність і призначення фінансового посередництва. Види фінансового посередництва.
22. Класифікація фінансових посередників, спільне та відмінне. Роль фінансових посередників на грошовому ринку.
23. Фінансове посередництво на вітчизняному грошовому ринку.
24. Банки – провідні суб'єкти фінансового посередництва. Роль та функції банківських фінансових посередників на грошовому ринку.
25. Фінансовий посередник як суб'єкт грошового ринку. Призначення і види фінансових посередників.
26. Сутність, функції та структура банківської системи, принципи її побудови.
27. Банківська система України та її характеристика.
28. Розвиток спеціалізованих небанківських фінансових посередників на грошовому ринку та їх класифікація. Небанківські фінансово-кредитні установи в Україні.
29. Класифікація та характеристика договірних небанківських фінансових посередників.
30. Класифікація та характеристика інвестиційних небанківських фінансових посередників.
31. Центральні банки, їх походження та функції. Історичні події, що спричинили виникнення центральних банків.
32. Сутність функціонування центральних банків та їх роль у країнах з ринковою економікою.
33. Організаційно-правовий статус, функції та основні напрями діяльності центральних банків у країнах з ринковою економікою.
34. Центральний банк як провідник грошово-кредитної політики в державі.
35. Необхідність, форми і методи нагляду за діяльністю комерційних банків з боку центральних банків.
36. Національний банк України – центральний банк держави. Органи управління НБУ та їх повноваження, функції та завдання НБУ.
37. Пасивні та активні операції НБУ.
38. Основні операції, що здійснює НБУ згідно із законом України «Про Національний банк України».
39. Центральні банки та грошово-кредитне регулювання.
40. Історичні передумови виникнення банків. Роль комерційних банків у банківській системі країни.

41. Операції та послуги комерційних банків, їх класифікація.
42. Характеристика фінансових банківських послуг, що надаються комерційними банками.
43. Активні операції комерційних банків.
44. Пасивні операції комерційних банків.
45. Кредитна діяльність сучасних комерційних банків, види кредитних операцій.
46. Види банківських кредитів, їх класифікація та характеристика.
47. Умови здійснення банківського кредитування клієнтів. Кредитоспроможність позичальника та її характеристика.
48. Інвестиційні операції комерційних банків, їх особливості. Проблеми та перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні.
49. Поняття та значення стійкості комерційних банків. Забезпечення стійкості банківської системи.
50. Причини утворення міжбанківських об'єднань та характеристика їх діяльності. Характерні риси міжбанківських асоціативних об'єднань.
51. Структура міжнародного валютно-кредитного ринку та характеристика його складових.
52. Міжнародні валютно-кредитні організації: причини утворення, функції та характеристика діяльності.
53. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та характеристика його діяльності.
54. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та його діяльність в Україні.
55. Група Світового банку: основи організації, структура та призначення.
56. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), його функції. Проекти, що кредитує МБРР в Україні.
57. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції, характеристика їх діяльності.
58. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), його функції та основні інструменти фінансування. Напрями співробітництва ЄБРР з Україною.
59. Група європейських міжнародних банків, організаційно пов'язаних з ЄС.
60. Банк міжнародних розрахунків (БМР), його функції та специфіка діяльності.

ПОНЯТТЯ

<i>МОДУЛЬ 1</i>	
1. Аваль	161. Квазігроші, або майже гроші
2. Агенти валютного ринку	162. Керовано плаваючий курс
3. Адаптивні інфляційні очікування	163. Клірингова валюта
4. Акцепт платника	164. Колективна валюта
5. Алонж	165. Конверсійні операції
6. Альпарі	166. Конвертованість валюти
7. Антиінфляційна політика	167. Конвертованість національної грошової одиниці
8. Багатомінальне оброблення банкнот	168. Конвертованість за поточними операціями
9. Базова інфляція	169. Концепції та теорії грошей
10. Банківський переказ	170. Корисність товару
11. Банкнота (банківський білет)	171. Котирування валют
12. Банкотно-монетний двір	172. Кредитні гроші
13. Бартер	173. Купівля грошей на грошовому ринку
14. Білонна монета	174. Купівельна спроможність валюти
15. Безготівковий грошовий обіг	175. Купівельна спроможність грошей
16. Безготівкові розрахунки	176. Курсова політика
17. Біметалізм	177. Маржа
18. Боргові інструменти	178. Масштаб цін
19. Бреттон-Вудська валютна система	179. Міжнародна асоціація організаторів грошового обігу
20. Валюта	180. Міжнародна (регіональна) валюта
21. Валюта котирування	181. Мінова вартість
22. Валюта ціни	182. Міра вартості
23. Валюта платежу	183. Монометалізм
24. Валюта України	184. Монетаризм
25. Валютні застереження	185. Монетарна політика
26. Валютна інтеграція	186. Монетарний ринок
27. Валютна інтервенція	187. Монетарний трансмісійний механізм
28. Валютна позиція банку	188. Монета
29. Валютна політика	189. Монетарні активи
30. Валютна система	190. Монетарні статті
31. Валютна спекуляція	191. Монетизація економіки
32. Валютне застереження	
33. Валютне котирування	
34. Валютне регулювання	
35. Валютні відносини	
36. Валютні деривативи	
37. Валютні обмеження	

38. Валютні операції	192. Найменування грошової одиниці
39. Валютні ф'ючерси	193. Накопичувальна функція грошей
40. Валютні цінності	194. Нейтральність грошей
41. VAR	195. Національна грошова система
42. Валютний арбітраж	196. Національна валюта
43. Валютний демпінг	197. Національна валютна система
44. Валютний дериватив	198. Неборгові зобов'язання
45. Валютний контроль	199. Неконвертована (замкнена) валюта
46. Валютний коридор	200. Неповноцінні гроші
47. Валютний кошик	201. Неконфіскаційна реформа
48. Валютний курс	202. Нефінансові корпорації
49. Валютний опціон	203. Номінальний валютний курс
50. Валютний паритет	204. Норматив обов'язкового резервування
51. Валютний ризик	205. Нотифікація векселя
52. Валютний ринок	206. Нуліфікація
53. Валютний своп	207. Облікова ставка
54. Валютний форвард	208. Облікова (дисконтна) політика центрального банку
55. Вартість	209. Обов'язковий резерв
56. Вартість грошей	210. Операції з державними цінними паперами на відкритому ринку
57. Вексель	211. Опосередковане фінансування
58. Відкрита грошова система	212. Опціон
59. Відкрита інфляція	213. Опціонні операції
60. Відкритий ринок	214. Офіційні резерви
61. Вільний резерв	215. Офіційний обмінний курс гривні
62. Вільно конвертована валюта	216. Паперові або бюджетні гроші
63. Вільно плаваючі валютні курси	217. Паритет купівельної спроможності (PPP)
64. Внутрішня конвертованість	218. Паризька валютна система
65. Волатильність	219. Переказні депозити
66. Галопуюча інфляція	220. Плаваючий валютний курс
67. Гарячі гроші	221. Платіжний баланс
68. Генеральна ліцензія	222. Платіжний оборот
69. Генуезька валютна система	223. Повзуча інфляція
70. Гіперінфляція	224. Повна конвертованість валюти
71. Гнучкий валютний курс	225. Повноцінні гроші
72. Готівка	226. Повноцінні монети
73. Готівкові гроші	227. Подвійний валютний курс
74. Градуалізм	
75. Гривня	
76. Гроші	
77. Грошова (монетарна) база	
78. Грошова маса	
79. Грошова одиниця	
80. Грошова система	
81. Грошова реформа	

82. Грошове забезпечення	228. Політика доходів
83. Грошовий мультиплікатор	229. Політика девальвації
84. Грошовий обіг	230. Політика ревальвації
85. Грошовий оборот	231. Попит на гроші
86. Грошовий переказ	232. Продаж грошей на грошовому ринку
87. Грошовий потік	233. Проміжні цілі монетарної політики
88. Грошовий ринок	234. Пропозиція грошей
89. Грошовий сурогат	235. Прихована інфляція
90. Грошовий чек	236. Пряме котирування курсів валют
91. Грошові агрегати	237. Рахунок поточних операцій
92. Грошові кошти	238. Рахунок руху капіталу
93. Грошові реформи конфіскаційного характеру	239. Раціоналістична концепція виникнення та розвитку грошей
94. Грошові реформи формального типу	240. Реальний ефективний обмінний курс (РЕОК)
95. Грошові реформи паралельного типу	241. Ревальвація (реставрація)
96. Грошові сурогати	242. Регіональна валютна система
97. Грошово-кредитна політика	243. Регульоване плавання валют
98. Грошово-кредитні зобов'язання	244. Резервна валюта
99. Грошово-кредитне регулювання	245. Режим валютного курсу
100. Грошово-кредитний мультиплікатор	246. Рестрикційна грошово-кредитна політика
101. Готівковий грошовий обіг	247. Ринок грошей
102. Готівкові розрахунки	248. Ринок депозитно-кредитних операцій
103. Девальвація	249. Ринок капіталів
104. Девізна валютна політика	250. Ринок конверсійних операцій
105. Демонетизація золота	251. Розмінна (білонна) монета
106. Деномінація	252. Світова валютна система
107. Депозити	253. Світові гроші
108. Депозитні гроші	254. Своп
109. Депозитно-кредитні операції	255. СДР (Special Drawing Rigts) або Спеціальні Права Запозичення
110. Дефляція	256. Сеньйораж
111. Дефляційна політика	257. Система інтелектуального захисту банкнот
112. Дефляційний розрив	258. Система кредитного обігу
113. Дисконт	259. Система «кульгаючої» валюти
114. Дисконтна валютна політика	260. Система металевого обігу
115. Дисконтна політика	261. Система обігу грошових знаків
116. Еволюційна концепція виникнення та розвитку грошей	
117. Еквівалент грошових коштів	
118. Економічна корисність грошей	

119. Експансійна кредитна політика	грошово-	262. Система множинних валютних курсів
120. Електронний гаманець		263. Система паперового обігу
121. Електронний чек		264. Система паперово-грошового обігу
122. Електронні гроші		265. Система паперово-кредитного обігу
123. Емісійні операції		266. Система паралельної валюти
124. Емісія грошей		267. Система подвійної валюти
125. Емісійна система		268. Споживча вартість
126. Ефект витіснення		269. Спред
127. Ефект доходу		270. Ставка рефінансування
128. Євро		271. Стагфляція
129. Європейська валютна система		272. Стандартні зливки
130. Закон грошового обігу		273. Стратегічний запас готівки
131. Законні платіжні засоби		274. Стратегічні цілі монетарної політики
132. Закрита грошова система		275. Строкові валютні операції
133. Запас готівки		276. Сумнівні банкноти (монети)
134. Засіб нагромадження		277. Тактичні цілі монетарної політики
135. Засіб обігу		278. Таргетування інфляції
136. Засіб платежу		279. Трансакція
137. Захисні ознаки банкнот		280. Тройська унція
138. Змішаний валютний курс		281. Фіатні гроші
139. Золотий запас України		282. Фіксинг
140. Золотий стандарт		283. Фіксований валютний курс
141. Золотовалютні резерви		284. Фінансові корпорації
142. Золотомонетний стандарт		285. Фінансові посередники
143. Золотозливковий стандарт		286. Фінансовий інструмент
144. Золотодевізний стандарт		287. Форвард валютний
145. Зовнішня конвертація		288. Форвардні операції
146. Індосамент		289. Форвардна угода
147. Інкасація		290. Форми грошей
148. Іноземна валюта		291. Форми платіжних засобів
149. Інструменти грошового ринку		292. Ф'ючерсні операції
150. Інфляційне застереження		293. Ф'ючерсний контракт
151. Інфляція		294. Функція грошей
152. Інфляція витрат, або інфляція пропозиції		295. Ціна
153. Інфляція попиту		296. Цінні папери, крім акцій
154. Інфляційний податок		297. Частково конвертована валюта
155. Інфляційний розрив		298. Часткова конвертованість
156. Інфляційний шок		299. Швидкість обігу грошей
157. Інші депозитні корпорації (банки)	корпорації	300. Ямайська валютна система
158. Інші депозити		
159. Казначейські білети		

160. Касові (поточні) операції (операції «спот»)	
---	--

МОДУЛЬ 2	
1. Авальний кредит	154. Консорціумний кредит
2. Авізо	155. Контокорентний кредит
3. Авізуючий банк	156. Контокорентний рахунок
4. Авіста	157. Контрольно-стимулююча функція кредиту
5. Авуари	158. Кореспондентський рахунок
6. Агент з розрахунків	159. Короткостроковий кредит
7. Акредитив	160. Кредит
8. Актив банку	161. Кредити безнадійні
9. Активи банківські	162. Кредити небезпечні
10. Акцептне фінансування	163. Кредити стандартні
11. Акціонерний капітал банку	164. Кредити нестандартні
12. Акція	165. Кредити сумнівні
13. Активи високоліквідні	166. Кредитна експансія
14. Активи робочі банку	167. Кредитна історія
15. Активні операції банку	168. Кредитна картка
16. Альтернативний кредит (А-кредит)	169. Кредитна лінія
17. Андеррайтинг	170. Кредитний мультиплікатор
18. Андеррайтер	171. Кредитна операція
19. Анкетний скоринг	172. Кредитна політика
20. Ануїтетний платіж	173. Кредитна рестрикція
21. Аутсорсинг	174. Кредитна система
22. Базель II	175. Кредитна спілка
23. Базель III	176. Кредитний договір
24. Базельські угоди про капітал	177. Кредитний портфель
25. Базельський комітет з питань банківського нагляду	178. Кредитний ризик
26. Базисний пункт	179. Кредитний скоринг
27. Базисний ризик	180. Кредитні гроші
28. Базова (базисна) ставка	181. Кредитно-інвестиційний портфель
29. Баланс банку	182. Кредитор
30. Балансовий прибуток банку	183. Кредитор останньої інстанції
31. Банк	184. Кредитоспроможність
32. Банк з іноземним капіталом	185. Ланка кредитної системи
33. Банк-кореспондент	186. Лихварський кредит
34. Банківська група	187. Лізинговий кредит
35. Банківська діяльність	188. Ліквідність банку
36. Банківська корпорація	189. Ліквідність банківської системи
37. Банківська криза	190. Ліміт кредитування
38. Банківська ліквідність	

<p>39. Банківська ліцензія</p> <p>40. Банківська операція</p> <p>41. Банківська паніка</p> <p>42. Банківська система</p> <p>43. Банківська таємниця</p> <p>44. Банківська тратта</p> <p>45. Банківська холдингова компанія</p> <p>46. Банківське об'єднання</p> <p>47. Банківські метали</p> <p>48. Банківський вклад (депозит)</p> <p>49. Банківський день</p> <p>50. Банківський день у системі електронних платежів Національного банку України</p> <p>51. Банківський ідентифікаційний код (бік)</p> <p>52. Банківський кредит</p> <p>53. Банківський нагляд</p> <p>54. Банківський переказ</p> <p>55. Банківський платіжний інструмент</p> <p>56. Банківський портфель</p> <p>57. Банківський рахунок</p> <p>58. Банківські асоціації</p> <p>59. Банківські метали</p> <p>60. Банківські операції</p> <p>61. Банківські пасиви</p> <p>62. Банківські ресурси</p> <p>63. Банківський процент</p> <p>64. Безакцептні платежі</p> <p>65. Безготівкові розрахунки</p> <p>66. Бенефіціар</p> <p>67. Біллінг</p> <p>68. Бланковий кредит</p> <p>69. Бюджетні кредити</p> <p>70. Бюро кредитних історій</p> <p>71. Валютна позиція</p> <p>72. Вартість банку</p> <p>73. Віремент</p> <p>74. Власні кошти банку</p> <p>75. Вексель</p> <p>76. Венчурний капітал</p> <p>77. Виїзний нагляд</p> <p>78. Відкритий ринок</p> <p>79. VISA</p>	<p>191. Ліцензування банківських операцій</p> <p>192. Лодінг</p> <p>193. Ломбард</p> <p>194. Маржа</p> <p>195. Маржа банківська</p> <p>196. Міжбанківський кредит</p> <p>197. Міжбанківські розрахунки</p> <p>198. Міжбанківський процент</p> <p>199. Міжгосподарський (вексельний, комерційний) кредит</p> <p>200. Міжнародний кредит</p> <p>201. Мобільність капіталу</p> <p>202. Мораторій</p> <p>203. Мультивалютні кредити</p> <p>204. Небанківська фінансова установа</p> <p>205. Неплатоспроможний банк</p> <p>206. Норма обов'язкового резервування</p> <p>207. Норма процента</p> <p>208. Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу</p> <p>209. Нормативи інвестування</p> <p>210. Нормативи кредитного ризику</p> <p>211. Нормативи ліквідності</p> <p>212. Об'єкти кредиту</p> <p>213. Облікова ставка нбу</p> <p>214. Облікова ставка процента</p> <p>215. Облікова політика банку</p> <p>216. Обов'язкові банківські резерви</p> <p>217. Обов'язковий фінансовий моніторинг</p> <p>218. Обов'язкові резерви</p> <p>219. Овердрафт</p> <p>220. Овернайт</p> <p>221. Онкольний кредит</p> <p>222. Операції на відкритому ринку</p> <p>223. Операції репо</p> <p>224. Опосередковане кредитування</p> <p>225. Пасив банку</p> <p>226. Пасивні операції банків</p> <p>227. Переказ коштів</p>
---	---

80. Великий кредит	228. Перерозподільна функція кредиту
81. Вкладні (депозитні) рахунки	229. Пільговий кредит
82. Внутрішній аудит банку	230. Плаваюча процентна ставка
83. Внутрішній банківський контроль	231. Платіжний баланс
84. Внутрішній контроль	232. Позика
85. Внутрішній фінансовий моніторинг	233. Позичковий процент
86. Гарантія	234. Позичальник
87. ГЕП	235. Позичковий капітал
88. Госпітальний банк	236. Портфель цінних паперів банку
89. Грошово-кредитна політика	237. Поручительство
90. Гудвіл	238. Поточний рахунок
91. Дебетова картка	239. Принцип кредитування
92. Дебетова картка	240. Прибуток банку
93. Демпінг	241. Проблемний банк
94. Державна реєстрації банків	242. Пролонгований кредит
95. Державне регулювання банківської діяльності	243. Процентна політика Національного банку
96. Державний банк	244. Процентна ставка за депозитом
97. Державний кредит	245. Процентний дохід
98. Державний реєстр банків	246. Процентний ризик
99. Депозитний сертифікат	247. Рахунок «лоро»
100. Депозит банківський	248. Рахунки «ностро»
101. Дилінг	249. Револьверний кредит
102. Дисконт	250. Регулювання ліквідності банків
103. Дистанційне банківське обслуговування	251. Регулятивний капітал
104. Довірче управління	252. Регулювальна функція кредиту
105. Довгостроковий кредит	253. Рейтинг банку
106. Допустимий ризик	254. Рекапіталізація
107. Дюрація	255. Ризик банківський
108. Застава	256. Ризик ліквідності
109. Еквайринг	257. Ризик процентний
110. Економічні межі кредиту	258. Ринковий ризик
111. Економічні нормативи діяльності банків	259. Рестрикція
112. Електронний платіжний засіб	260. Рефінансування
113. Емісійна діяльність банку	261. Ризик дострокового погашення
114. Емісійні операції	262. Ризик зміни процентної ставки
115. Емісійні різниці	263. Ризик ліквідності
116. Емісійна функція кредиту	264. Ризик-менеджмент
117. Емітент електронних платіжних засобів	
118. Ефективна ставка процента	

<p>119. Забезпечення зобов'язань</p> <p>120. Забезпечення кредиту</p> <p>121. Заборгованість безнадійна</p> <p>122. Залучені кошти банку</p> <p>123. Заміщення</p> <p>124. Застава</p> <p>125. Заходи впливу</p> <p>126. Заявлений термін погашення</p> <p>127. Зобов'язання</p> <p>128. IBAN</p> <p>129. ISO 9362</p> <p>130. Інвестиції</p> <p>131. Інвестиційна діяльність</p> <p>132. Інвестиційні операції з цінними паперами</p> <p>133. Індикативна ставка</p> <p>134. Індикативне державне регулювання діяльності банків</p> <p>135. Індикатори фінансової стійкості</p> <p>136. Індосамент</p> <p>137. Інкасове доручення</p> <p>138. Інсайдер</p> <p>139. Інтернет-банкінг</p> <p>140. Іпотека</p> <p>141. Іпотечний кредит</p> <p>142. Казначейське зобов'язання</p> <p>143. Капітал банку</p> <p>144. Капіталізація</p> <p>145. Касові операції</p> <p>146. Кастодіан</p> <p>147. Клас позичальника</p> <p>148. Клієнт банку</p> <p>149. Кліринг</p> <p>150. Ковенант</p> <p>151. Комерційний банк</p> <p>152. Комерційний кредит</p> <p>153. Комісійні операції</p>	<p>265. Ризики банківської діяльності</p> <p>266. Розрахунково-касове обслуговування</p> <p>267. Сек'юритизація активів</p> <p>268. Система «клієнт – банк»</p> <p>269. Система розрахунків</p> <p>270. Система CAMEL</p> <p>271. Система CAMELS</p> <p>272. Системний ризик</p> <p>273. Системоутворюючий банк</p> <p>274. Спеціалізований банк</p> <p>275. Споживчий кредит</p> <p>276. Спред процентний</p> <p>277. Стабілізаційний кредит</p> <p>278. Стабільність банківської системи</p> <p>279. Ставка рефінансування</p> <p>280. Стратегічний ризик</p> <p>281. Стрес-тестування</p> <p>282. Статутний капітал</p> <p>283. Суб'єкти кредиту</p> <p>284. Тимчасова адміністрація</p> <p>285. Товарний кредит</p> <p>286. Торговий портфель</p> <p>287. Трансакція</p> <p>288. Транспарентність</p> <p>289. Трансформаційна функція банківської системи</p> <p>290. Уповноважений банк</p> <p>291. Факторинг</p> <p>292. Фіксована процентна ставка</p> <p>293. Фінансова стійкість банку</p> <p>294. Фінансова послуга</p> <p>295. Фінансовий кредит</p> <p>296. Форми розрахунків</p> <p>297. Форфейтинг</p> <p>298. Центральний банк</p> <p>299. Чек</p> <p>300. Якість активів банку</p>
--	--

ЗАДАЧІ

МОДУЛЬ 1 „ГРОШОВИЙ ОБІГ”

1. Визначити:

1. Кількість грошей, необхідних для безінфляційного обігу, за такими даними:

- сума цін реалізованих товарів, робіт, послуг (ВВП) – 1 566,7 млрд. грн;
- сума цін товарів, робіт, послуг, що реалізовані з відстроченням платежу – 40 % обсягу реалізації товарів, робіт та послуг;
- сума платежів по зобов’язаннях, термін оплати яких настав, – 254,5 млрд. грн;
- сума платежів, що взаємно погашаються, – 25 % загального обсягу реалізації товарів, робіт та послуг;
- середня кількість оборотів грошової маси (M2) за рік – 1,5.

2. Як саме зміниться обсяг грошової маси, якщо її оборотність зросте на 2 оберти?

2. Визначте середньоквартальну та річну швидкість обігу грошей в Україні за даними:

- на 01.04.200__ р.: обсяг ВВП200__ р. = 313,568 млрд грн;
грошова маса (M3) = 951,624 млрд грн;
- на 01.07.200__ р.: обсяг ВВП200__ р. = 689,471 млрд грн;
грошова маса (M3) = 945,336 млрд грн;
- на 01.10.200__ р.: обсяг ВВП200__ р. = 1 123,64 млрд грн;
грошова маса (M3) = 958,923 млрд грн;
- на 31.12.200__ р.: обсяг ВВП200__ р. = 1 566,728 млрд грн;
грошова маса (M3) = 956 728 млрд грн.

3. Визначте суму платежів в регіоні, по яких наступив строк сплати, якщо:

- сума цін товарів, проданих у даному періоді, дорівнює 40 млн. гр. од;
- сума цін товарів, проданих у кредит, складає 20 млн. гр. од;
- сума платежів, які погашаються шляхом взаємного зарахування боргів – 32 млн. гр. од;
- грошова одиниця у даному періоді здійснює 12 оборотів;
- кількість грошей, необхідних для обігу, дорівнює 7 млн. гр. од.

4. Розрахуйте грошові агрегати, проаналізуйте отримані дані і зробіть висновки щодо відповідності структури грошової маси вимогам ринкової економіки, якщо:

- готівка складає 290 млрд. грн.;

- переказні депозити (до запитання) в національній валюті – 120 млрд. грн.;
- депозити строкові – 115 млрд. грн.;
- переказні депозити (до запитання) в іноземній валюті – 200 млрд. грн.;
- кошти, вкладені в цінні папери, крім акцій – 1,5 млрд. грн.;
- кошти на рахунках інших фінансових і не фінансових корпорацій – 250 млрд. грн.

5. За експортним контрактом торговельна фірма повинна отримати валютну виручку в розмірі 50 000 GBR. У той же час вона повинна сплатити одному із своїх постачальників за імпортом контрактом 20 000 USD, польськими злотими (PLN).

Який фінансовий результат фірми в гривнях після завершення розрахунків за цими контрактами, якщо:

- 1 PLN = 6,83 UAH;
- 1 USD = 23,2302 UAH;
- 1 USD = 0,68 GBR.

6. Розрахуйте темп інфляції, якщо порівняно з минулим роком грошова маса зросла на 20 %, швидкість обігу грошей сповільнилася на 15 %, а приріст фізичного обсягу ВВП становив 6 %.

7. Розрахуйте максимально можливий та реальний рівень грошово-кредитної мультиплікації за такими даними:

- норма обов'язкових резервів становить 7 %,
- готівка поза банками – 282,9 млрд. грн.,
- банківські резерви – 33,6 млрд. грн.,
- загальна сума депозитів банківської системи – 672,4 млрд. грн.

8. Визначити очікуваний темп цінової інфляції звітного року, якщо в попередньому році середня маса грошей в обороті становила 990 млрд грн, причому вона здійснила 3,5 обороти, фізичний обсяг ВВП становив 1 700 млрд грн.

Протягом звітного року грошова маса зросла на 45 %, її оборотність знизилась на 0,3 обороти, фізичний обсяг ВВП порівняно з попереднім роком зріс на 6 %.

9. Грошова одиниця, яка призначена для угод, обертається в середньому 4 рази на рік та спрямовується на купівлю споживчих товарів та послуг. Номінальний обсяг ВВП складає 2 000 млрд. гр. од.

Визначити величину попиту на гроші для угод. В табл. 1 наведена величина попиту на гроші з боку активів при різних відсоткових ставках.

Величина попиту на гроші

Відсоткова ставка	Обсяг попиту на гроші, млрд. гр. од.	
	З боку активів	Загальний
16	20	
14	40	
12	60	
10	80	
8	100	
6	120	
4	140	

Вкажіть в таблиці загальний попит на гроші. Визначте рівноважну відсоткову ставку, якщо пропозиція грошей складає 600 млрд. гр. од. Побудуйте графіки.

10. Визначити як зміниться номінальний обсяг ВВП, якщо швидкість обігу грошей становить 3,6 оборотів і залишається незмінною, а грошова пропозиція зросте з 800 до 1050 млрд. грн.

11. Український імпортер повинен заплатити своєму постачальнику товару із Гонконгу 300 тис. гонконгських доларів (HKD). Український банк, який обслуговує імпортера, купить у нього гривні й зарахує на його рахунок долари США, а потім продасть долари США в Гонконзі за місцеву валюту (HKD) і заплатить ними постачальнику.

В цій угоді використовуються два курси:

1 USD = 23,1500 UAH; 1 USD = 7,7519 HKD

Розрахувати яку кількість гривень український імпортер зобов'язаний перевести в банк для оплати 300 тис. гонконгських доларів (HKD) постачальнику товару

12. / 1. Комерційний банк встановив такий курс долара США:

– купівля – 23,242 грн.;

– продаж – 24,337 грн.

Визначити:

1. Скільки гривень можна одержати за 650 доларів?

2. Скільки доларів можна купити за 85 тис. грн?

3. Розрахуйте відносну маржу (спред) комерційного банку за таким рівнем курсів валют.

13. Банк оголосив наступні повні котирування валют:

– долар США до грн.: 22,45 – 23,52;

– євро до 1 грн.: 24,33 – 25,18;

– фунт стерлінгів до 1 грн.: 26,44 – 28,08.

Визначити, яку суму отримає клієнт банку при обміні на долари США 500 євро та 100 фунтів стерлінгів.

14. Яким буде курс євро до фунта стерлінгів, якщо виходити із їхніх середніх співвідношень з долларом США:

- 1 USD = 0,9309 EUR;
- 1 USD = 0,6645 GBP.

15. Скільки євро можна купити за 100 000 японських єн, якщо:

- 1 USD = 108,58 JPY
- 1 USD = 0,9309 EUR

16. Визначити грошові агрегати M1, M2, M3, якщо:

1. Готівка в касах юридичних осіб – 145 млрд. грн.
2. Переказні депозити в національній валюті – 73 млрд. грн.
3. Строкові депозити – 350 млрд. грн.
4. Кошти обов'язкових резервів – 10 млрд. грн.
5. Казначейські зобов'язання – 0,2 млрд. грн.
6. Кошти недержавних пенсійних фондів – 55 млрд. грн.
7. Переказні депозити в іноземній валюті – 169 млрд. грн.
8. Готівкові гроші – 138 млрд. грн.
9. Ощадні сертифікати інших депозитних корпорацій – 0,4 млрд. грн.
10. Банкноти та монети в резервній касі НБУ – 15 млрд. грн.
11. Облігації внутрішньої державної позики – 1,4 млрд. грн.

17. Визначити грошові агрегати M1, M2, M3, якщо:

1. Банкноти та монети, емітовані НБУ – 285 млрд. грн.
2. Переказні депозити в національній валюті – 83 млрд. грн.
3. Строкові депозити – 250 млрд. грн.
4. Переказні депозити в іноземній валюті – 265 млрд. грн.
5. Кошти на кореспондентських рахунках інших депозитних корпорацій – 72 млрд. грн.
6. Ощадні сертифікати інших депозитних корпорацій – 0,5 млрд. грн.
7. Облігації нефінансових корпорацій – 0,3 млрд. грн.
8. Кошти, вкладені в інші цінні папери, крім акцій – 1,2 млрд. грн.

18. Скільки австралійських доларів дадуть за 520 грн, якщо за офіційним курсом валют:

- 160 AUD (австралійські долари) = 47,0873 INR (індійські рупії);
- 1 INR = 0,348757 UAH.

19. Компанія має в складі своїх активів 360 тис. швейцарських франків (CHF), які їй необхідно конвертувати в англійські фунти стерлінгів (GBP).

Визначити крос-курс GBP/CHF та кількість фунтів стерлінгів, які одержить компанія, якщо на момент угоди співвідношення валют є таким:

- GBP/USD = 1,5477.
- CHF/USD = 0,7609.

20. Визначити грошові агрегати M1, M2, M3, якщо є:

1. Кошти, вкладені цінні папери, крім акцій – 1,6 млрд. грн.
2. Строкові депозити – 240 млрд. грн.
3. Переказні депозити в іноземній валюті – 280 млрд. грн.
4. Переказні депозити в національній валюті – 145 млрд. грн.
5. Готівка – 290 млрд. грн.

21. Обчисліть агрегатну структуру та середню швидкість обігу грошової маси, а також тривалість одного обороту в днях за наведеними в табл. 2 даними.

Таблиця 2

Вихідні дані

Показники	1-й рік, млрд. грн.	2-й рік, млрд. грн.
Готівкові кошти в обігу поза депозитними корпораціями	237,7	282,9
Переказні депозити в національній валюті	146,0	152,5
Переказні депозити в іноземній валюті + інші депозити (непереказні депозити, строкові кошти та ощадні депозити)	522,4	519,9
Цінні папери, крім акцій	2,8	1,8
Сума цін вироблених в країні товарів і послуг (ВВП)	1 465,2	1 566,7
Товари і послуги, що продані в кредит	913,2	1 045,9
Сума платежів за кредитами, строк оплати яких наступив	208,2	254,1
Сума платежів, які погашаються шляхом взаємного зарахування боргів	3	5

22. Визначити грошовий агрегат M0, якщо:

1. M3 – 1 180 млрд. грн.
2. Строкові депозити – 450 млрд. грн.
3. Переказні депозити в національній валюті – 135 млрд. грн.
4. Депозитні сертифікати – 0,5 млрд. грн.
5. Переказні депозити в іноземній валюті – 280 млрд. грн.

23. На підставі даних табл. 3 про кількість емітованих в обіг та вилучених з нього грошових знаків визначити:

1. Масу грошей, які була емітовані в обіг та вилучена з нього.
2. Величину середньої банкноти, яка була емітована в обіг та вилучена з нього.
3. Зміну грошової маси в результаті емісії грошей.

Вихідні дані

Номинал банкнот, грн.	1	2	5	10	20	50	100	200	500
Емісія грошей, тис. шт.	800	495	390	260	220	140	125	150	170
Вилучення грошей з обігу, тис. шт.	250	110	70	45	–	25	15	–	–

23. Визначити грошові агрегати М1, М2, М3 якщо:

1. Банкноти і монети у касах і банкоматах установ НБУ – 30 млрд. грн.
2. Кошти на рахунках нефінансових корпорацій (підприємств) – 40 млрд. грн.
3. Кошти на рахунках інших фінансових корпорацій – 20 млрд. грн.
4. Кошти на кореспондентських рахунках інших депозитних корпорацій (банків) – 25 млрд. грн.
5. Кошти обов'язкових резервів в НБУ інших депозитних корпорацій (банків) – 35 млрд. грн.
6. Інші кошти на вимогу інших депозитних корпорацій (банків) – 10 млрд. грн.
7. Готівкові гроші – 300 млрд. грн.
8. Строкові вклади – 340 млрд. грн.
9. Переказні депозити в іноземній валюті – 210 млрд. грн.
10. Кошти, вкладені цінні папери, крім акцій – 2,0 млрд. грн.

24. Визначити необхідну для обігу кількість грошей, якщо кількість грошових обігів на рік дорівнює 3. При цьому:

- вартість товарної маси складає – 1 400 млрд. грн.;
- вартість товарів проданих у кредит – 1 000 млрд. грн.;
- вартість товарів, проданих у кредит, строк оплати яких вже настав, – 700 млрд. грн.;
- сума товарів, які погашаються шляхом взаємного зарахування боргів, – 100 млрд. грн.

25. Визначити кількість грошей, необхідних як засіб обігу, якщо:

- сума цін за реалізованими товарами – 1 500 млрд грн;
- сума цін товарів, проданих з розстрочкою платежу, строк оплати яких не настав, – 420 млрд грн;
- сума платежів за довгостроковими зобов'язаннями – 170 млрд грн;
- сума платежів, які погашаються шляхом взаємного врахування – 200 млрд грн.

Середня кількість оборотів грошей на рік – 5.

26. Визначити грошові агрегати М1, М2 та М3, якщо відомо, що:

- готівкові кошти в обігу поза депозитними корпораціями складають 300 млрд. грн.;
- переказні депозити в національній валюті – 150 млрд. грн.;
- переказні депозити в іноземній валюті – 75 млрд. грн.;
- інші депозити – 550 млрд. грн.;
- цінні папери, крім акцій – 2 млрд. грн.

27. Станом на 1971 р. золотий паритет фунта стерлінга складав 2,18 г золота, французького франка – 0,16 г, швейцарського франка – 0,218 г, карбованця – 0,987 г.

Яким був курс долара до цих валют при умові, що його золотий паритет складав 0,888 г?

28. Підприємство уклало угоду на імпорт запчастин. Умовами контракту передбачається 20%-й авансовий платіж.

Розрахувати суму коштів у гривнях, яка потрібна фірмі для здійснення цієї операції на таких умовах:

Таблиця 4

Вихідні дані

Умови контракту	Грошові показники
1. Валюта контракту	EUR
2. Курс валюти до гривні (за 100 одиниць)	2 530,14
3. Курс долара США до гривні (за 100 одиниць)	2 345,16
4. Сума контракту	50 000,00
5. Комісія банку за купівлю валюти (стягується у гривнях)	0,25 %
6. Комісія банку за здійснення переказу (стягується у валюті)	0,15 %
7. Телекомунікаційні витрати по переказу	25 USD або еквівалент у валюті переказу

29. Як зміниться величина грошової маси, якщо швидкість обігу грошей зросла на 20 %, обсяг виробництва впав на 15 %, а рівень цін зріс в 1,43 рази?

30. Дохід працівника бюджетної сфери збільшився з 2500 до 3000 грн на місяць, тобто на 20 % в умовах зростання інфляції на 42,3 %.

Визначити індекс зміни реального доходу та реальну купівельну спроможність.

31. Визначити величину попиту на гроші, якщо:

- кожна гривня в середньому здійснює 2 обороти на рік;

– номінальний ВВП складає 1 500 млрд. грн.

32. Знайдіть значення грошового мультиплікатора по агрегату М1, якщо обсяг готівки поза банками становить 282,9 млрд. грн., розмір банківських резервів, що сформовані за короткостроковими залученнями, 33,6 млрд грн, а величина грошового агрегату М1 – 435,4 млрд. грн.

33. Банк в Лондоні встановив такий курс долара США (при непрямому котируванні):

- продаж – 1,69 дол. США за фунт стерлінгів;
- купівля – 1, 71 дол. США за фунт стерлінгів;

Визначити:

- 1) скільки фунтів стерлінгів можна отримати за 2000 дол. США;
- 2) скільки доларів США можна отримати за 2000 фунтів стерлінгів;

34. Скільки обертів здійснить грошова одиниця за рік, якщо відомо, що обсяг ВВП за 2 роки разом становив 3 250 млрд. грн., а середній залишок грошей в обігу за рік відповідно 960,5 млрд. грн.

35. Знайти значення грошового мультиплікатора m , якщо розмір грошової бази дорівнює 333,2 млрд. грн., а величина грошового агрегату М1 складає 435,4 млрд. грн.

36. Розрахувати темп інфляції у другому році за таких умов:

- номінальний ВВП у першому році – 1 200 млрд. грн.,
- у другому – 1 500 млрд. грн.,
- реальний ВВП у першому році – 1 100 млрд. грн.,
- у другому – 1 300 млрд. грн.

37. Визначити швидкість обігу гривні за минулий рік та середню тривалість одного обігу, якщо:

- обсяг ВВП становив 1 440 млрд. грн.,
- середньорічний обсяг грошової маси – 975 млрд. грн.

38. Розрахувати темп інфляції у другому році за таких умов: індекс цін у першому році – 115 %, індекс цін у другому році – 125 %.

39. Визначити швидкість обігу грошей, якщо:

- грошова маса готівкових та безготівкових грошей становить 950 млрд. грн.,
- ВВП за поточний рік становив – 1 500 млрд. грн.

40. Маса грошей в обігу протягом року становила 1 566,7 млрд. грн., оборотність грошової одиниці – 1,5 обертів за рік.

Визначити суму цін товарів для реалізації, обсяг номінального і реального ВВП, якщо середня ціна одиниці товару дорівнює 120 грн.

41. Розрахувати крос-курс євро та швейцарського франка EUR/CHF з прямим котируванням до долара (тобто долар є базою котирування для обох валют), якщо $USD/CHF = 1,2810$ (пряме котирування), а $USD/EUR = 0,8361$ (пряме котирування)

42. Розрахувати крос-курс фунта стерлінгів до євро GBP/EUR для валют з прямим і непрямим котируванням до долара, де долар є базою котирування для однієї з валют, якщо дано $GBP/USD = 1,5720$ (непряме котирування), а $USD/EUR = 0,8375$ (пряме котирування).

43. Скільки грошей може створити комерційний банк, якщо депозитні гроші збільшились на 250 тис. грн., норма банківських резервів – 7 %, а вилучення грошей у формі готівки відсутні.

44. Додаткова емісія НБУ склала 25 млрд. грн., а норма обов'язкового резервування – 7 %.

Розрахувати, скільки грошей може додатково створити банківська система.

45. Розрахуйте швидкість обороту грошей, що зберігаються у вигляді переказних депозитів в національній валюті, якщо грошові агрегати дорівнюють: $M0 = 300$ млрд. грн., $M1 = 500$ млрд. грн., $M2 = 1\ 000$ млрд. грн.

46. Визначити індекс інфляції за рік та рівень інфляції за рік, якщо місячний рівень інфляції 1 %.

47. Визначити темп інфляції, якщо індекс цін у першому році становив 110, а в другому – 125 % (рівень цін базового першого року прийнято за 100 %).

48. Розрахувати загальний індекс цін за три роки, якщо у 1-му році індекс цін становив 99,8%, у 2-му році – 118,5%, у 3-му році – 104,3%.

49. Розрахувати загальний індекс цін за три місяці, якщо у 1-му місяці індекс цін становив 100,8%, у 2-му місяці – 100,0%, у 3-му місяці – 98,5%.

50. Визначити індекс споживчих цін та дайте його характеристику, якщо:

- ціна одиниці товару (послуг) базового періоду 15 грн.;
- ціна одиниці товару (послуг) звітного періоду 18 грн.;
- кількість товарів у «споживчому кошику» базового періоду 21 одиниця.

51. Визначити наскільки зміниться швидкість обігу грошей, якщо реальний випуск товарів збільшився на 6 %, номінальна пропозиція грошей збільшилась на 8 %, рівень цін – на 5 %.

52. Населення сплатило за товари у звітному періоді 20 550 млн.грн., а за послуги – 6 850 млн. грн. Індекс цін становить 1,05, а індекс ставок та тарифів за послуги – 1,09.

Розрахувати індекс купівельної спроможності гривні.

53. Комерційний банк, орієнтуючись на офіційний курс НБУ, встановив такий курс долара США:

- купівля – 23,5240 грн.,
- продаж – 24,8105.

Скільки гривень можна одержати за 405 доларів 80 центів?

Скільки доларів можна купити за 12 тис. грн.?

54. Визначити рівень цін товарів та послуг в регіоні, якщо:

- маса грошового обігу складає 77 млрд. грн.,
- швидкість обігу грошей – 9 разів на рік,
- кількість проданих товарів та послуг – 254 млрд грн.

55. На початку року обсяг грошової маси дорівнював 12 млрд. грн. Протягом року уряд емітував ще 2 млрд. грн. Чому дорівнює швидкість обігу грошей наприкінці року, якщо сумарна вартість проданих за рік товарів і послуг становить 126 млрд. грн.?

56. Визначити кількість грошей, необхідних як засіб обігу, якщо:

- сума цін за реалізованими товарами – 1 500 млрд грн;
- сума цін товарів, проданих з розстрочкою платежу, строк оплати яких не настав, – 420 млрд грн;
- сума платежів за довгостроковими зобов'язаннями – 170 млрд грн;
- сума платежів, які погашаються шляхом взаємного врахування – 200 млрд грн.

Середня кількість оборотів грошей на рік – 5.

57. Визначити попит на валюту протягом звітного періоду на підставі таких даних:

- валютні платежі протягом періоду (без врахувань змін по статті «Резервні активи») по платіжному балансу 2 420 тис. грн.;
- боргові зобов'язання резидентів перед нерезидентами на кінець періоду 1 320 тис. грн.;
- боргові зобов'язання резидентів перед нерезидентами на початок періоду 940 тис. грн.

58. Визначити рівень монетизації, якщо:

- маса готівки, яка перебуває на руках у фізичних осіб і в касах юридичних осіб (крім готівки в касах банків) складає 300 млрд. грн.;
- депозити строкові – 170 млрд. грн.;
- переказні депозити (до запитання) в національній валюті – 120 млрд. грн.;
- переказні депозити (до запитання) в іноземній валюті – 200 млрд. грн.;
- кошти, вкладені в цінні папери, крім акцій – 1,3 млрд. грн.;
- кошти на рахунках інших фінансових і нефінансових корпорацій – 190 млрд. грн.;
- річний номінальний обсяг валового внутрішнього продукту – 1 580 млрд. грн.

59. Банк об'явив наступне котирування валют на звітну дату:

- долар США до грн.: 22,54 – 23,65;
- євро до грн.: 24,43 – 25,48;

Визначити крос-курс продажу та купівлі доларів США за євро по даному банку.

60. Визначити грошовий агрегат M0, якщо:

1. M3 – 1 180 млрд. грн.
2. Строкові депозити – 450 млрд. грн.
3. Переказні депозити в національній валюті – 135 млрд. грн.
4. Депозитні сертифікати – 0,5 млрд. грн.
5. Переказні депозити в іноземній валюті – 280 млрд. грн.

МОДУЛЬ 2 „КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ”

1. Комерційний банк надає кредит під бізнес-проект виробничій компанії у сумі 2 млн грн під 18 % річних за плаваючою ставкою. Після того як проект запрацював (два місяці), ставка зросла до 22 %, а через 6 місяців від дати видачі збільшилася до 24 %.

Обчисліть, яку суму повинна повернути виробнича компанія банку через рік після надання кредиту.

2. Фізична особа отримала кредит на купівлю житла 01.03.20__ р. – у сумі 350 тис. грн, термін дії кредитної угоди 5 років. Процентна ставка – плаваюча, на початку кожного наступного року коригується на розмір інфляції попереднього року; базова ставка – 24 %. Річний темп інфляції становив: 3, 5, 2, 6, 1 % відповідно.

Яку суму процентів сплатить домашнє господарство?

3. Підприємство отримало в банку кредит в розмірі 800 тис. грн. під 25 % річних на термін з 15 лютого до 15 квітня.

Визначити суму, яку підприємство повинно повернути банку, використовуючи німецький, французький та англійський методи нарахування процентів.

Який метод є найбільш вигідним для підприємства?

4. Вкладник відкрив депозит у розмірі 5 000 грн. під 24 % річних на 3 роки. Розрахуйте процентний прибуток вкладника, якщо по вкладу нараховуються:

- прості проценти;
- складні проценти.

5. Комерційний банк надав підприємству кредит в розмірі 300 тис. грн. під 25 % річних на 2 роки. Згідно кредитного договору кредит погашається одноразово з процентами після закінчення терміну користування ним.

Визначити проценти та суму нагромадження боргу.

6. Підприємство придбало облігації номінальною вартістю 180 000 грн. за 150 000 грн. Фіксована ставка процента за облігаціями встановлена у розмірі 19 % річних. Дата погашення облігацій настане через 5 років. Виплата процентів здійснюється щорічно наприкінці року.

Визначити ефективну ставку доходу.

7. Депозит у розмірі 600 тис. грн. покладений в банк на 3 роки.

Визначить суму нарахованих процентів за простою і складною ставками відсотків, рівних 30 % річних.

8. Банк видав довгостроковий кредит у розмірі 5 млн. грн. на 2 роки по ставці складних процентів, що складають 22 % річних. Кредит повинен бути погашений одноразовим платежем з процентами наприкінці терміну.

Визначить суму, що погашається, і суму процентів.

9. Уряд країни вирішив взяти кредит в іншій країні в розмірі 5 млрд грошових одиниць з річною ставкою 6 %. Отриманий кредит інвестується в проекти, які дозволяють щорічно збільшувати ВВП на 500 млн грошових одиниць.

Визначити:

1. На яку суму зросте державний борг?
2. Якою має бути величина щорічних виплат по кредиту?
3. Через скільки років держава зможе сплатити борг?

10. Комерційний банк здійснив емісію звичайних акцій загальною кількістю 8 000 тис. шт. номінальною вартістю 20 грн., привілейованих акцій загальною кількістю 200 тис. шт. номіналом 20 грн.

Із загальної кількості емітованих акцій 1 500 тис. звичайних акцій були продані за ціною 24 грн. за одну акцію, 80 тис. привілейованих акцій були продані за ціною 30 грн. за акцію.

Визначте розмір статутного капіталу банку та розмір його емісійного доходу.

11. Кредит в сумі 7 млн. грн. виданий на 3 роки. Розрахунковий рівень інфляції за рік прийнятий рівним 25 %, реальна прибутковість операцій повинна скласти 15 % річних.

Визначити процентну ставку, суму, що погашається, і суму сплачених процентів.

12. Скласти балансовий звіт центрального банку на основі наступних даних в млрд. грн.:

- золоті сертифікати – 25;
- цінні папери – 75;
- банкноти, випущені в обіг, – 310;
- резерви комерційних банків – 140;
- інші активи – 150;
- депозити Міністерства фінансів – 15;
- позики комерційним банкам – 250.

Знайти величину інших обов'язкових резервів і власний капітал.

13. Комерційний банк залучає депозит фізичної особи в розмірі 1 000 грн. на 3 місяці на термін з 13 серпня до 13 листопада за процентною ставкою 15 % річних з капіталізацією відсотків щомісячно. Проценти нараховують в останній день місяця і сплачуються при погашенні депозиту. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом „факт/360”.

Визначити суму депозиту та процентний дохід, що отримає фізична особа.

14. Підприємство для поповнення своїх обігових коштів 1 серпня отримало у банку кредит в сумі 600 000 грн терміном до 2 листопада під 24 % річних. Через 45 днів банк підвищив процентну ставку за позикою до 28 %. На цей час було погашено 25 % основної суми позики.

Розрахуйте суму процентів за користування позикою, яку повинен сплатити підприємство.

15. Приватний підприємець отримав кредит в сумі 300 тис. грн., строком на 1 рік, ставка процента – 25 %.

Розрахуйте суму процентів, яку сплатить приватний підприємець, якщо погашення основної суми кредиту відбувається щоквартально рівними частинами.

16. При постачанні товарів на суму 100 000 грн на умовах комерційного кредиту у вигляді розстрочки платежу за процентною ставкою 26 % річних у договорі зазначено, що 30 000 грн будуть погашені через 30 днів, а решта (70 000 грн) – через 60 днів з дати відвантаження.

Визначити загальну величину нарахованих процентів, використавши різні способи нарахування процентів, які застосовуються при товарній формі кредитування, за умови, що кількість днів обчислюється за методом „факт/факт”.

17. Урядом отриманий кредит на суму 600 000 дол. США. Умовами договору обумовлено погашення основного боргу та нарахованих процентів у 3 етапи (транші) протягом 360 днів за ставкою 6 % річних.

Визначити загальну величину нарахованих процентів, використавши різні три способи обчислення та сплати процентного боргу, за умови, що кількість днів обчислюється за методом „факт/факт”.

18. Підприємець розмістив в банку депозит на суму 550 000 гривень на термін 6 місяців під прості 24 % річних. Рівень інфляції за час знаходження грошей в банку складає 1,08 % в місяць. Кількість днів в періоді – 30.

Визначити реальний дохід підприємця від розміщення грошових коштів за умови нарахування процентів щокварталу.

19. Фірма продала товар з відстроченням платежу на умовах оформлення покупцем простого векселя номінальною вартістю 700 тис. грн. та терміном погашення 60 днів.

Через 20 днів з моменту оформлення векселя фірма передала його в банк для обліку.

Процентна ставка по кредитних операціях банку складає 35 % річних.

Визначити суму, яку фірма може отримати за врахований вексель

20. Визначити дохід підприємця від розміщеного в банку депозиту на суму 50 000 гривень на термін 6 місяців за умови нарахування простих відсотків по ставці 24 % річних.

Порівняти результат з доходом, отриманим при нарахуванні складних відсотків.

21. Комерційний банк пропонує юридичним особам тримісячні депозити 2-х видів:

А) «Святковий» на умовах щодакного нарахування складних відсотків по ставці 23 % річних;

Б) «Вигідний» на умовах щомісячного нарахування складних відсотків по ставці 25 % річних.

Який з депозитів найбільш привабливий для вкладника?

22. Вексель на сумму 145 000 грн. врахований в банку за 60 днів до дня платежу по ставці 25 % річних.

Визначити суму, яка підлягає до оплати власнику векселя. Кількість днів в році прийняти рівним 365.

23. Банк надав кредит на 45 млн. грн. під 25 % річних за плаваючою ставкою. Після двох місяців ставка зросла до 30 %, а через 6 місяців від дати видачі – збільшилась до 35 %.

Обчислити, яку суму повинен повернути позичальник банку через рік після надання йому позики.

24. Підприємство 1 вересня отримало в банку кредит, розмір якої – 200 000 грн., терміном до 2 грудня під 28 % річних.

Через 45 днів банк підвищив процентну ставку за позикою до 35 %. На цей час було погашено 30 % основної суми кредиту.

Розрахуйте суму процентів за користування кредитом.

25. Підприємство одержало в банку позичку 1 000 грн. на 16 місяців під 22 % річних, проценти нараховуються один раз у квартал на залишок боргу.

Скласти графік погашення кредиту за умови: основний борг погашається рівними частинами.

26. За три місяці до терміну погашення інвестором було придбано 120 купонних облігацій з купоном 15 % за ринковою ціною 1 155 грн. Через 3 місяці облігації були погашені за номінальною вартістю 1 000 грн. кожна.

Визначити дохідність цієї операції.

27. Підприємство одержало в банку кредит у сумі 100 000 грн. під 10 % річних і терміном погашення 4 роки. У кредитній угоді обговорено погашення кредиту кожні півроку однаковими частинами.

Скласти графік погашення кредиту.

28. Комерційний банк залучає строковий депозит фізичної особи у розмірі 25 000 грн. на 3 місяці на термін від 01 жовтня до 01 січня за річною процентною ставкою 21 % річних. Проценти нараховуються щомісячно за простою схемою. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом „факт/факт”.

Розрахувати щомісячні платежі за процентами та платіж по закінченні дії депозитної угоди.

29. На основі показників, наведених нижче у млн. грн., побудувати умовний баланс банку:

1. Статутний капітал – 7 500
2. Нерозподілений прибуток – 5 572
3. Кошти в касі та на коррахунку в НБУ – 8 808
4. Кошти, на коррахунках в інших банках – 68 607
5. Залишки на поточних рахунках клієнтів банку – 40 009
6. Переоцінка основних засобів – 25
7. Цінні папери на продаж – 7 886
8. Кредити та заборгованість клієнтів – 20 377
9. Кошти інших банків, розміщені на коррахунку банку – 40 457
10. Капіталізовані дивіденди – 4 200
11. Резерви – 839
12. Довгострокові вкладення в дочірні установи – 153
13. Основні засоби та нематеріальні активи – 1 083
14. Боргові цінні папери, емітовані банком – 1 552
15. Нараховані доходи до отримання – 964
16. Нараховані витрати до сплати – 408
17. Інші активи – 559
18. Інші зобов'язання – 7 128
19. Вклади та строкові депозити – 450

30. Розрахувати суми процентних платежів за строковим депозитом у сумі 100 тис. грн. з номінальною ставкою 9 % річних, використовуючи різні методи визначення кількості днів для розрахунку процентів. Термін депозиту з 21 березня по 10 травня.

31. Вкладник збирається покласти в банк 5 000 грн. з метою накопичити 5 500 грн. Ставка депозитних процентів банку – 12 % річних.

Визначити термін вкладу у днях, за який вкладник зможе накопичити необхідну суму, якщо часова база дорівнює 365 днів.

32. Вкладник збирається покласти в банк 3 000 грн., щоб через 100 днів накопичити 3 100 грн.

Визначити необхідну просту ставку проценту, якщо часова база дорівнює 365 днів.

33. Яку суму грошей необхідно покласти в банк кошти з метою накопичення протягом року 5 500 грн. Банк нараховує проценти за депозитами за ставкою 25 % річних.

Визначити необхідну суму вкладу за рік.

34. Якщо норма обов'язкових резервів становить 8 %, то чому дорівнює грошово-кредитний мультиплікатор?

35. Розрахуйте максимально можливий та реальний рівень грошово-кредитної мультиплікації за такими даними:

- норма обов'язкових резервів становить 9 %;
- готівка поза банками – 283 млрд. грн.;
- банківські резерви – 70 млрд. грн.;
- загальна сума депозитів банківської системи – 680 млрд. грн.

36. Яку суму грошей необхідно покласти на 6-місячний депозит, щоб отримати наприкінці терміну розміщення 5 000 грн, при ставці 20 % річних та за умовою, що процент на процент не нараховується?

37. Комерційний банк встановив такий курс долара США:

- купівля – 22,242 грн.;
- продаж – 23,337 грн.

Розрахуйте відносну маржу (спред) комерційного банку за таким рівнем курсів валют.

38. Клієнт поклав 2 000 грн на депозитний рахунок під 20 % річних та за умови, що компаундинг не проводиться.

Яка сума буде на цьому рахунку через 3 роки, якщо банк здійснює нарахування процентів щорічно?

39. Фізична особа має 550 грн. Під яку складну процентну ставку необхідно вкласти ці гроші для того, щоб через 3 роки мати суму у 1 000 грн за умови, що компаундинг процента проводиться щорічно?

40. Яку суму грошей необхідно розмістити на депозиті в комерційному банку, щоб отримати наприкінці терміну розміщення 7 300 грн за такими умовами: нарахування процента один раз на рік за ставкою 15 %, строк вкладу – 3 роки, на процент щорічно нараховується процент?

41. Визначити, яку суму необхідно покласти на депозит, щоб через 3 роки власник депозиту одержав 7 тис. грн., якщо ставка процента становить 21 % річних.

42. Визначити, якої величини досягне депозит, рівний 150 тис. грн. через 3 роки при зростанні по складній ставці процентів, що складає 22 % річних.

43. Клієнт отримав кредит строком на 3 місяці у розмірі 10 млн. грн. Сума повернення кредиту – 11,5 млн. грн.
Визначити процентну ставку банку.

44. Визначити якої величини досягне депозит, рівний 150 тис. грн. через 2 роки при розрахунку по складній ставці процентів, що складає 24 % річних, якщо проценти нараховуються щокварталу?

45. Банк видав кредит в сумі 800 тис. грн. на 3 квартали по простій ставці процентів, яка в першому кварталі склала 20 % річних, а в кожному подальшому кварталі збільшувалася на 10 %.
Визначить суму, що погашається, і суму процентів.

46. Через 90 днів згідно з угодою позичальник повинен сплатити 20 тис. грн. Кредит виданий під 20 % річних.
Необхідно визначити початкову суму боргу, за умови, що часова база дорівнює 365 днів.

47. У комерційний банк надійшов вексель від торгового підприємства на суму 10 млн. грн. за 4 місяці до закінчення терміну його погашення. Облікова ставка центрального банку – 27 %.
Яка сума буде виплачена банком під вексель?

48. Розрахуйте суму дисконту в операції обліку векселів банком, якщо номінальна сума векселя складає 15 000 грн., термін дії векселя – 60 днів, ставка обліку дисконту – 10 %.

49. Вексель номіналом 100 000 грн. складений 09.01.20__ р. з терміном погашення 90 днів з дня складання.
Визначити термін погашення векселя (дату платежу) і суму дисконту, якщо розмір облікової ставки склав 30 %.

50. Визначить якої величини досягне депозит, рівний 200 тис. грн. через 2 роки при розрахунку по складній ставці під 24 % річних, якщо відсотки нараховуються щокварталу?

51. Банк надав кредит підприємству в розмірі 3 млн. дол. на 6 місяців під 15 % річних. Сплата процентів передбачена в момент отримання кредиту.
Яку суму отримає підприємство?

52. На початок операційного дня залишок готівки в касі банку – 55,3 млн. грн. Від підприємств протягом операційного дня поступило 247,5 млн. грн. готівки. Цього ж дня банк видав 208,7 млн. грн. готівки. Ліміт залишку оборотної каси даного банку – 50 млн. грн.
Розрахувати залишок оборотної каси на кінець операційного дня. Які заходи зробить банк?

53. Номінальна ціна векселя – 3 млн. грн. Банк купив його, сплативши 2,9 млн. грн. за 6 місяців до настання строку платежу за векселем.

Розрахуйте облікову ставку за вексельним кредитом.

54. Розрахувати суму, яку отримає власник векселя на 100 тис. грн., якщо звернеться в банк для його врахування за 7 місяців до погашення, та дохід банку від операції.

Облікова ставка банку – 30,5 % річних.

55. На депозитний вклад в розмірі 9 000 грн. строком на 5 років банк нараховує 18 % річних.

Яка сума буде на рахунку наприкінці строку, якщо нарахування процентів здійснюється за схемою складних процентів:

- а) щопівроку;
- б) щоквартально?

56. Вексель на суму 37 500 грн. обліковується банком за 11 місяців до терміну його погашення. Облікова ставка банку 30 % річних.

Визначити суму сплачену банком власнику векселя на суму дисконту банку.

57. Наприкінці кожного року робиться внесок на депозит в сумі 2 000 грн. на умовах 9 % річних при щорічному нарахуванні відсотків.

Яка сума буде на рахунку через 12 років?

58. Підприємство повинно погасити через 3 роки облігації на суму 5 000 грн.

Визначити розмір щорічних відрахувань для формування викупного фонду, якщо дані кошти до моменту погашення облігації інвестуються під 30 % річних.

59. В кінці кожного року робиться внесок на депозит в сумі 2 000 грн. на умовах 9 % річних при щорічному нарахуванні процентів протягом 12 років.

Визначити приведену вартість ануїтету.

60. Кредит у сум 10 000 грн. надано на 4 роки під 14 % річних, що нараховуються за схемою складних відсотків на непогашений залишок. Повернення передбачено рівними сумами наприкінці кожного року.

Визначити величину річного платежу.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ № 1

з дисципліни

«ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Модуль «ГРОШОВИЙ ОБІГ»

Варіант ____

Виконав (ла):

ст. гр. _____

Перевірила: _____

Харків – 202__

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ № 2
з дисципліни
«ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Модуль «КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ»

Варіант ____

Виконав (ла):

ст. гр. _____

Перевірила: _____

Харків – 202__

Навчально-методичне видання

СТАВЕРСЬКА Тетяна Олександрівна

ЛИСАК Галина Георгіївна

АНДРЮЩЕНКО Ірина Сергіївна

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ**

**для підготовки бакалаврів галузі знань
«Управління та адміністрування»
за спеціальністю
«Фінанси, банківська справа та страхування»**

(4 КРЕДИТА)